

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-10

Ärendenummer KULT-2025-00975

Handläggare

Nina Wallgren

Telefon: 031-368 34 72

E-post: nina.wallgren@kultur.goteborg.se

Redovisning av uppföljning av kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025 samt förslag till ny inriktning för arbetet

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden godkänner förvaltningens redovisning av uppföljning av Kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025 enligt bilaga 2 till förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Kulturnämnden godkänner förslag till ekonomisk omfördelning inom ram för arbetet med film och rörlig bild samt förslag till ny inriktning för kulturnämndens stödformer för film och rörlig bild i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Kulturnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med nya regelverk för kulturnämndens stödformer för film och rörlig bild.

Sammanfattning

Förvaltningens redovisar en uppföljning av *Kulturnämndens handlingsplan för att stärka film och rörlig bild 2021–2025*, antagen 2021 (KN 2021-05-24 §123). Uppföljningen redogör för arbetet utifrån strategiska fokusområden i handlingsplanen samt innefattar en behovs- och omvärldsanalys och därtill förslag till ny inriktning för arbetet med film och rörlig bild när handlingsplanen löper ut 2025-12-31. I utvärdering av handlingsplanen har även synpunkter från den lokala filmbranschen samlats in.

Utifrån uppföljningen bedömer förvaltningen att det finns behov av förflyttningar för arbetet med film och rörlig bild i syfte att erbjuda mer träffsäkra och relevanta stöd för utveckling inom filmområdet. Förvaltningen ser behov av att dels effektivisera administrationen, dels sänka trösklarna för stöd och bättre möta den lokala filmbranschens behov, i syfte att skapa mer hållbara villkor och en attraktiv filmstad.

Förvaltningen föreslår att 1) Samla hanteringen av stöden till film och rörlig bild under kulturförvaltningen genom en ekonomisk omfördelning inom budgetram. 2) Innovationsstödet justeras till ett tydligare utvecklingsstöd och 3. Förvaltningen återkommer till nämnden med förslag på nya regelverk för stöd till film och rörlig bild.

Förvaltningen anser att filmsatsningen är en etablerad del i kulturnämndens ordinarie uppdrag och att mål och strategier för utveckling av arbetet samt redovisning kan ingå i nämndens ordinarie styr- och uppföljningsarbete.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendets förslag till förändringar i ekonomisk fördelning påverkar inte nämndens totala budget i och med att det innebär en omDispositionering av medlen inom ramen för nämndens budget för film och rörlig bild. Förslaget innebär att administration och beredning av Innovationsstödet för film och rörlig bild som finansieras av kulturnämnden, men genomförs av Lindholmen Science Park (LSP) upphör. Förslaget att samla hantering av filmstöden under kulturförvaltningen bidrar därmed till en mer kostnadseffektiv administration.

Förslaget bidrar till mer anpassade ekonomiska förutsättningar för den lokala filmbranschen i och med mer efterfrågade och träffsäkra stöd.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genom att stärka de lokala finansieringsmöjligheterna och främja lokala mötesplatser och talangutveckling, stärks också filmens lokala infrastruktur i och med att det blir mer attraktivt att verka och genomföra produktioner i Göteborg. Det i sin tur inverkar positivt på den ekologiska dimensionen då bland annat resandet för att delta i olika aktiviteter och mötesplatser minskar.

Bedömning ur social dimension

Arbetet med film och rörlig bild bygger samverkansstrukturer för och med aktörer inom filmbranschen, framför allt lokalt men även regionalt och nationellt. Arbetet riktar sig till en bred målgrupp, från filmskapare i början av sin bana till väletablerade produktionsbolag, samt alla former av produktioner som spelar in film i Göteborg. Det bedöms gynna flera aktörsgrupper som verkar inom film och rörlig bild i staden. Genom stimulerande av talangutveckling, branschstärkande insatser och sociala mötesplatser främjas möten och erfarenhetsutbyten mellan yngre, oetablerade filmarbetare och väletablerade filmare och bolag. I en bransch där många är enskilda yrkesutövare och får tillfälliga uppdrag med sämre arbetsvillkor är det avgörande med nätverk och sociala plattformar likväl som lokala utvecklingsstöd för att kunna verka där man bor.

Bilagor

1. Kulturnämndens handlingsplan – utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021–2025, KN 2021-05-24 §123
2. Utvärdering och uppföljning av Kulturnämndens handlingsplan – utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021–2025

Expedieras till

Lindhomen Science Park

Ärendet

Förvaltningen redovisar en uppföljning av Kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025 (KN 2021-05-24). Utifrån utvärdering och behovsanalys har förvaltningen förslag på ny inriktning och ekonomisk omfördelning för arbetet med film och rörlig bild, som nämnden har att ta ställning till.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningens redovisar en uppföljning av *Kulturnämndens handlingsplan – utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021–2025*, antagen 2021 (KN 2021-05-24 §123).

Utvärderingen fokuserar på arbetet utifrån strategiska fokusområden i handlingsplanen men innefattar även en behovs- och omvärldsanalys och förslag till ny inriktning för arbetet med film och rörlig bild framöver.

Bakgrund handlingsplan

Stadens filmsatsning startade 2014 utifrån ett initiativ och beslut i kommunstyrelsen (KS 2013-11-13 § 718) då kulturnämnden fick uppdraget att koordinera arbetet utifrån en handlingsplan och ekonomisk tilldelning. Kommunstyrelsen fastslog genom sitt beslut 2013-11-13 att satsningen ska anpassas över tid.

Under 2018 genomförde kulturförvaltningen på uppdrag av kulturnämnden en utvärdering av filmsatsningens arbete¹, vilket ledde fram till ett beslut och uppdrag om att ta fram en ny handlingsplan i enlighet med ny inriktning för stadens arbete för filmutveckling (KN 2018-05-22 § 83). Sedan 2018 ansvarar kulturnämnden även för filmlotsfunktionen, ett uppdrag som initialt hanterades av Business Region Göteborg (BRG).

Förvaltningen redovisade uppdraget att ta fram en ny handlingsplanen för att stärka film och rörlig bild i kulturnämnden 2021, då den också antogs (KN 2021-05-24 §123).

Handlingsplanen beskrev i stor utsträckning ett redan pågående arbete men uttryckte samtidigt hur förvaltningen skulle driva utvecklingen inom området film och rörlig bild.

I handlingsplanen anges att den följs upp årligen inom förvaltningens ordinarie uppföljning och revideras/utvärderas efter utgång 2025-12-31. Uppföljning ska göras av respektive delmål inom varje strategiskt fokusområde som anges i handlingsplanen. I samband med uppföljning ska en större analys och bedömning genomföras av de effekter som handlingsplanens mål syftar till.

Överenskommelse

Utifrån handlingsplanen för film och rörlig bild upprättades en överenskommelse 2021-11-10, dnr 0905/21, mellan kulturförvaltningen, Lindholmen Science Park (LSP) och Business Region Göteborg (BRG) som innehåller gemensamma riktlinjer för samverkansarbetet, med syfte att stärka handlingsplanen.

LSP:s uppdrag enligt överenskommelsen innebär dels beredning och administrering av Innovationsstöd för film och rörlig bild utifrån kulturnämndens antagna regler för det ekonomiska stödet (KN 2021-02-11 § 19), dels branschutveckling i frågor som rör utveckling och innovation. Överenskommelsen följer tidsmässigt handlingsplanen och

¹ Redovisning av uppdrag – utvärdering av Göteborgs stads filmsatsning som startade 2014, Dnr 0078/18

löper ut efter 2025-12-31. BRG lämnade överenskommelsen 2023 och meddelade då att de inte längre hade det specifika branschuppdraget för film.

Förvaltningens beredning av ärendet

I slutet av 2024 genomförde förvaltningen ett 30-tal intervjuer med filmaktörer från den lokala filmbranschen för att följa upp arbetet med film och rörlig bild enligt handlingsplanen samt få in branschens synpunkter kring behov av utveckling. Som komplettering till kvalitativa intervjuer skickades även en anonym utvärderingsenkät till branschen, där förvaltningen fick in 74 svar. Utöver det har förvaltningen haft en dialog med Lindholmen Science Park (LSP) kring uppföljning av arbetet samt förslag framåt.

Utvärdering av handlingsplanen för film och rörlig bild

Utvärderingen följer de strategiska områdena med tillhörande delmål och redovisar insatser som genomförts i relation till områdenas delmål, inspel från branschen samt kommentar och analys från förvaltningen. Sist presenteras förslag till nya strategier för arbetet framåt för att stärka Göteborg som filmstad.

Handlingsplanens sex strategiska fokusområden är:

- Kommunikation och mätbar utveckling
- Talangutveckling och kompetensförstärkning
- Stadens som inspelningsplats
- Geografiska utvecklingszoner
- Sociala mötesplatser och nätverk
- Kompletterande kapital

Nedan presenteras ett urval av omvärldsfaktorer, resultat, utmaningar och förslag från utvärderingen i punktform. För mer utförlig beskrivning och analys hänvisas till bilaga 2 *Utvärdering av kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025*.

Omvärldsfaktorer

- Pandemin, AI-utveckling och streamingtjänster har påverkat branschen och biotittandet.
- Nationellt produktionsincitament infördes 2022, men med begränsad effekt.
- Statlig filmutredning som föreslår nya finansieringsmodeller

Insatser och resultat

- Filmkontoret har etablerats som servicefunktion.
- Ökad synlighet av förvaltningens arbete via sociala medier, festivaler och kompetensstärkande insatser
- Talangutveckling och branschstärkande insatser som exempelvis Mentorskaffe och Filmfika har utvecklats och haft en positiv inverkan på den lokala filmbranschen. Vissa insatser har genomförts i samarbete med regionen och lokala och regionala film- och utbildningsaktörer
- Göteborg har marknadsförts som inspelningsplats nationellt och internationellt och i snitt har filmlotsen guidat 125 filmproduktioner per år. Filmlotsfunktionen

är ofta avgörande för om filmproduktioner spelar in i Göteborg eller i andra regioner.

- Produktionsstöd för film och rörlig bild och Innovationsstödet har tillsammans gett stöd till 284 projekt under åren 2021–2025. Branschen uttrycker att stöden är nödvändiga för att producera film i Göteborg och efterfrågar mer utvecklingsstöd.

Utmaningar

- Ökade produktionskostnader samt lokalkostnader för branschen
- Fördubbling av antalet ansökningar på tio år i filmstöden samtidigt som stödformerna har legat kvar på samma totala stödsumma sedan 2014 då filmsatsningen startade.
- Lokala filmbolag har svårt att säkra kontinuerlig finansiering.
- Behov av bättre mätmetoder och analysverktyg för att synliggöra effekter och värdet av filmproduktion i staden

Förslag för arbete framåt

- Arbetet med film och rörlig bild ingår i förvaltningens ordinarie planerings- och uppföljningssystem för ökad flexibilitet och följsamhet till lokala branschen.
- Samla stadens filmstöd under en avsändare
- Synliggöra filmens ekonomiska värde för staden

Förvaltningens bedömning och förslag

Arbetet med film och rörlig bild

Förvaltningen ser att kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild har bidragit till långsiktiga inriktningar för arbetet, men noterar samtidigt att mängden delmål och indikatorer på hög konkretionsnivå delvis har begränsat utvecklingen av arbetet.

Handlingsplanen för film och rörlig bild löper ut 2025-12-31 och förvaltningen bedömer att en ny femårig handlingsplan för kulturnämnden skulle göra arbetet mindre flexibelt och följsamt gentemot branschens behov. Handlingsplanen för film och rörlig bild har dessutom enbart utgått från kulturnämnden, och samverkansstrukturer med berörda bolag och förvaltningar inom staden har byggts upp utanför ramen för handlingsplanen. Framöver kan samarbeten för utveckling regleras i eventuella överenskommelser med berörda nämnder och styrelser.

Förvaltningen bedömer att stora delar av arbetet med film och rörlig bild idag är en etablerad del i kulturnämndens ordinarie uppdrag och arbete. Mål och strategier för utveckling av arbetet samt nyckeltal kan med fördel tas fram och redovisas inom ramen för nämndens och förvaltningens ordinarie styr- och uppföljningsarbete.

Stödorganisation för film och rörlig bild

Utifrån uppföljning och dialog med den lokala filmbranschen samt omvärldsanalys bedömer förvaltningen att det finns behov av förflyttningar för stödarbetet med film och rörlig bild samt behov av ekonomisk omfördelning inom budgetram.

Förvaltningen bedömer att stödarbetet behöver renodla och sänka trösklarna för stöd, öka tydligheten kring avsändare för stöden samt bättre möta den lokala filmbranschens behov av stöd. Förvaltningen ser också behov och möjlighet att effektivisera administrationskostnaderna för hantering av filmstöden, vilka bereds av två olika organisationer med vissa dubbla administrationskostnader kring exempelvis marknadsföring, ansökningsportaler och overhead.

Förvaltningen föreslår att:

- Kulturnämndens stöd för utveckling, produktion och projekt inom film och rörlig bild samlas under kulturförvaltningen.

Kulturförvaltningen har sedan filmsatsningen startade byggt upp såväl stödsystem och regelverk som kompetens om villkor för staden som inspelningsplats och lokala filmbranschens förutsättningar. Att samla och organisera hanteringen av filmstöden under kulturförvaltningen innebär en effektivisering i administration av stöden.

Förändrad inriktning för stöd till film och rörlig bild

Förvaltningen ser att samarbetet med Lindholmen Science Park (LSP) har bidragit till värdefull utveckling kring kunskap om innovativa projekt, framför allt genom Innovationsstödet men även genom andra branschstärkande insatser. Förvaltningen bedömer också att det finns behov för förflyttningar utifrån dagens förutsättningar och filmbranschens förändrade behov. Att erbjuda relevanta och mer träffsäkra stöd kan få fler aktörer inom film och rörlig bild att vilja verka i Göteborg och bidrar till bättre villkor för branschen och utvecklingen av Göteborg som filmstad. Utifrån utvärderingen framkommer behov av ett mer renodlat utvecklingsstöd för filmbranschen och som förvaltningen bedömer kan bli ett tydligare ”trappsteg” före större finansiärer som exempelvis Film i Väst. Ett utvecklingsstöd kan även innehålla starkare krav på anknytning till Göteborg, i syfte att stärka den lokala filmbranschen.

Förvaltningen föreslår att:

- Innovationsstödet omorganiseras under kulturförvaltningen och justeras till ett tydligare utvecklingsstöd, med fortsatt möjlighet att bevilja innovationsprojekt.

Den ekonomiska omdisponeringen från LSP till kulturförvaltningen omfattar totalt tre miljoner kronor. 1 miljon kronor består av administration samt branschstärkande insatser. Två miljoner kronor består av medel för Innovationsstödet för film och rörlig bild.

I samband med de föreslagna förflyttningarna behöver även Produktionsstöd för film och rörlig bild samt Pronto Filmproduktion ses över för att harmonisera med ett tydligare utvecklingsstöd.

Förvaltningen föreslår att:

- Förvaltningen återkommer till nämnden med förslag på nya kriterier, regler och namn för stödformer inom nämnda filmområde under första kvartalet 2026

Fortsatt samarbete med lokala och regionala filmaktörer samt förvaltningar och bolag är av största vikt för att förverkliga Göteborg som en attraktiv filmstad för både bransch och publik. Det finns fortfarande hinder för Göteborg som inspelningsplats och som endast kan lösas i samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden. Kulturförvaltningen

anser att det är avgörande att bevara en infrastruktur för film i staden – allt från filmstudio och underlättande av inspelning, relevanta stödformer för filmproduktion och utveckling, till visningsfönster för publiken.

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef kultur- och samhällsutveckling

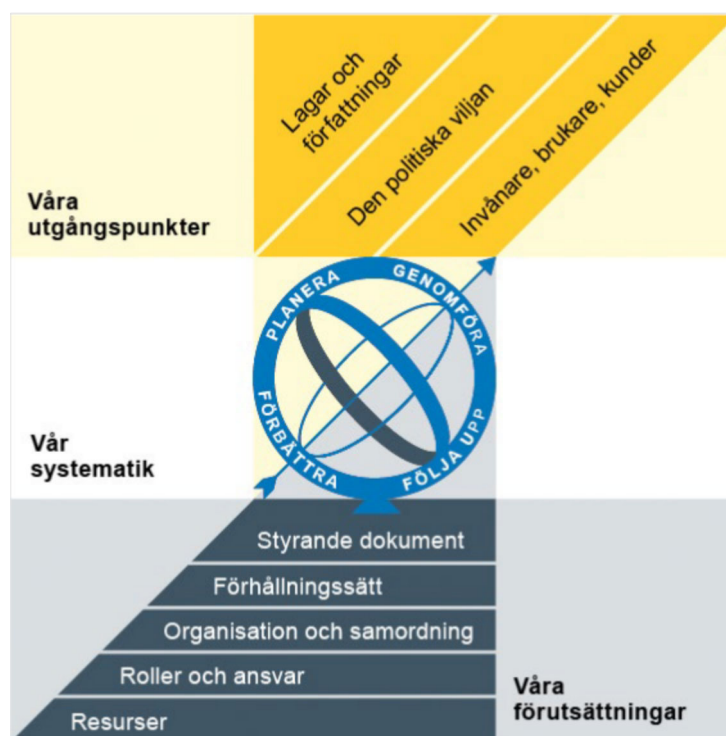
Kulturnämndens handlingsplan – utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021-2025

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

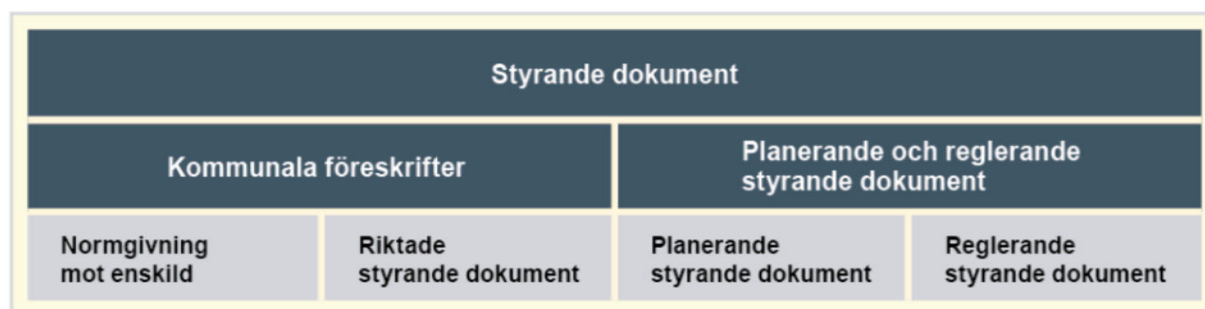

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Kulturnämndens handlingsplan – utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021-2025			
Beslutad av: Kulturnämnden	Gäller för: Kulturförvaltningen	Diarienummer: 0078/18	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Handlingsplan	Giltighetstid: 2021-06-01 – 2025-12-31	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: [Funktion]
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Vem omfattas av planen	3
Giltighetstid	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Uppföljning av denna plan	4
Planen	5
Struktur och innehåll	5
Fokusområde 1: Kommunikation och mätbar utveckling	6
Fokusområde 2: Talangutveckling och kompetensförstärkning	6
Fokusområde 3: Sociala mötesplatser och nätverk.....	7
Fokusområde 4: Geografiska utvecklingszoner.....	8
Fokusområde 5: Staden som inspelningsplats	8
Fokusområde 6: Kompletterande kapital.....	9

Inledning

Syftet med denna plan

Kulturnämnden ansvarar, tillsammans med Lindholmen Science Park och Business Region Göteborg, för stadens arbete med film och rörlig bild. Arbetet har tre huvudsakliga syften:

- att få fler aktörer inom film och rörlig bild att verka i Göteborg och att stärka stadens existerande bransch,
- att utveckla medel och metoder för att bygga broar mellan nya talanger och mer etablerade aktörer samt
- att skapa förståelse för hur branschen utvecklas och hur den kommer att se ut framåt.

Denna handlingsplan förtydligar kulturnämndens ansvarsområde inom ramen för arbetet med filmutveckling. Handlingsplanens mål, delmål och indikatorer uttrycker hur förvaltningen ska driva utvecklingen inom området film och rörlig bild.

Handlingsplanen ska stödja förvaltningens arbete med att kommunicera utvecklingsarbetet för att stärka film och rörlig bild, göra det enkelt att följa arbetet över tid och underlätta för utvärdering och utveckling av kulturnämndens insatser inom området film och rörlig bild. Arbetet förutsätter en dialog och ett utvecklat samarbete med stadens övriga förvaltningar och bolag, civilsamhälle och näringsliv.

Vem omfattas av planen

Denna plan är beslutad av kulturnämnden och gäller för kulturförvaltningen.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2021-2025.

Bakgrund

Kulturnämnden beslutade 2017 att ge kulturförvaltningen i uppdrag att utvärdera effekterna av stadens filmsatsning i relation till strategier och mål (KN 2017-12-19 § 228). Kulturförvaltningens utvärdering fokuserade på det arbete som genomförts från år 2014 och framåt samt föreslog rekommendationer för hur arbetet med filmutveckling borde utvecklas framöver. Kulturnämnden beslutade 2018 om uppdraget att ta fram en handlingsplan i enlighet med ny inriktning för Stadens arbete för filmutveckling (KN 2018-05-22 §83).

Koppling till andra styrande dokument

Stadens arbete med film och rörlig bild är kulturpolitiskt motiverat. Arbetet utgår även från ett näringspolitiskt perspektiv, i huvudsak avseende de satsningar som rör innovation och klusterbildning. Arbetet för film och rörlig bild har tydliga kopplingar till Göteborgs Stads Kulturprogram, beslutat i kommunfullmäktige år 2013. Programmet anger att

kulturen är viktig för göteborgarna och deras välbefinnande liksom för näringsliv, arbetsmarknad, turism, stadens identitet och attraktionskraft. Kulturprogrammet slår också fast att finansiering av kultur och konst ska betraktas som en strategisk investering med betydelse för hela samhällsekonomin. Arbetet för att stärka film och rörlig bild ligger i linje med programmets intentioner om att utveckla och stärka infrastrukturen för de kulturella och kreativa näringarna och att skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna.

Inom Göteborgs Stad finns fler planer och program som berör handlingsplanen för stadens arbete med utveckling inom film och rörlig bild, i synnerhet det näringslivsstrategiska programmet (Dnr KF 1332/16), vars strategiska områden har påverkat handlingsplanens utformning. Programmet fokuserar på innovationskraft, kompetensförsörjning och framtida arbetstillfällen men också stadens attraktionskraft. Samtliga av dessa områden har bäring på hur staden utvecklar hållbara strukturer för film och rörlig bild utifrån sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv. Även stadens program för besöksnäringens utveckling (Dnr KF 0333/18) och program för Jämlik Stad (Dnr KF 1377/17) är program som kan kopplas till handlingsplanen. Att driva de mål och delmål som anges i handlingsplanen förutsätter en god samverkan med förvaltningar och bolag i staden.

Uppföljning av denna plan

Kulturnämnden ansvarar för uppföljning. Planen föreslås följas upp årligen inom ordinarie uppföljningssystem och revideras efter utgång 2025-12-31. Uppföljning ska göras av respektive delmål inom varje strategiskt fokusområde som anges i planen och utgör grunden för förvaltningens utvärdering av utvecklingsarbete för att stärka film och rörlig bild. 2021 (år 1) blir ett startläge att utgå ifrån för mätning av respektive mål och indikator vid efterföljande årsuppföljning.

Planen

Struktur och innehåll

Utgångspunkten för handlingsplanen är de lokala aktörsgrupper som identifierats som målgrupper för stadens arbete med film och rörlig bild i samband med kulturförvaltningens rapport Göteborg – en växande filmstad från 2017. Dessa delas in i:

- Leverantörer för filmproduktion
- Produktionsbolag
- Filmarbetare
- Festivaler och andra visningsfönster
- Finansiärer och andra resurser
- Utbildningar
- Biografer

Handlingsplanen har ett övergripande mål som styr utvecklingsarbetet för film och rörlig bild:

Göteborg är en självklar plats för film och rörlig bild. Staden stärker aktörerna genom att arbeta innovativt och skapa hållbara strukturer för framtiden.

Inom ramen för handlingsplanen ska kulturnämnden arbeta brett med mediet film och rörlig bild. Arbetet fokuserar främst på att bygga nya samverkansstrukturer för och med aktörer inom film och rörlig bild lokalt, nationellt och internationellt, utan att vara avgränsat till specifika format. Med syfte att tillgängliggöra staden som inspelningsplats riktas handlingsplanen till alla former av produktioner som kommer till Göteborg för att spela in, då det bedöms gynna flera aktörsgrupper som verkar inom film och rörlig bild, såsom leverantörer, filmarbetare och produktionsbolag. Handlingsplanen fokuserar också medvetet på kompetensutveckling. Branschen har genomgått stora förändringar de senaste åren, vilket har skapat ett glapp mellan tidigare kunskapsområden och de nya utmaningar som aktörerna står inför. Mediet film och rörlig bild drivs i allt högre grad av vinstintresse och då finns det möjlighet att som offentlig aktör värna det oberoende uttrycket och såväl filmen som filmskaparen.

Arbetet ska ske inom ramen för sex strategiska fokusområden:

- Kommunikation och mätbar utveckling
- Talangutveckling och kompetensförstärkning
- Stadens som inspelningsplats
- Geografiska utvecklingszoner
- Sociala mötesplatser och nätverk
- Kompletterande kapital

Fokusområdena är valda utifrån att vara så heltäckande och flexibla som möjligt för att utveckla de strukturer som de lokala aktörerna har störst behov av. Inom respektive fokusområde finns ett antal delmål med tillhörande indikatorer. Arbetet med flera av delmålen förutsätter en god samverkan med övriga kommunala parter inom området film och rörlig bild, Lindholmen Science Park och Business Region Göteborg, men också ett

samarbete med externa parter som exempelvis Västra Götalandsregionen och Film i Väst, Göteborg Film Festival samt andra lokala branschaktörer.

Fokusområde 1: Kommunikation och mätbar utveckling

Stadens arbete med film och rörlig bild vänder sig till flera aktörsgrupper som innefattar allt från aspirerande filmskapare till professionellt verksamma inom all form av arbete med film och rörlig bild. Det är viktigt att nå dessa aktörer genom att förmedla information och nyheter från en lokal, nationell och internationell nivå. Det är omvänt lika viktigt att synliggöra de lokala aktörerna på den lokala, nationella och internationella arenan.

Att kommunicera det utvecklingsarbete som sker och de initiativ som arrangeras lokalt ger uppmärksamhet till stadens arbete med film och rörlig bild och till de aktörer som finns i Göteborgsregionen. Kulturnämndens strategiska arbete med filmutveckling ska präglas av en god kommunikation med fokus att stärka Göteborg som filmstad för en bred målgrupp inom film och rörlig bild. Målen och aktiviteterna som är listade nedan utgår från behovet att kommunicera det egna arbetet men även att mäta effekten av genomförda aktiviteter. Kulturförvaltningen ska kontinuerligt mäta utvalda näringslivspolitiska nyckeltal för att kunna följa utvecklingen över tid.

Delmål för fokusområdet:

- Göteborg ska marknadsföras som en attraktiv plats att genomföra sin produktion på med hög servicegrad och bred kompetens.
- Kulturnämnden ska bättre kunna följa utvecklingen av det lokala näringsliv som arbetar med film och rörlig bild. Kulturförvaltningen ska i samverkan med andra kommunala parter utveckla mätmetoder för att kunna följa branschen över tid.

Indikatorer:

- Antal tillfällen som stadens utvecklingsarbete för film och rörlig bild marknadsförts nationellt och internationellt.
- Utvalda näringslivspolitiska nyckeltal som följer hur den lokal branschen utvecklas.

Fokusområde 2: Talangutveckling och kompetensförstärkning

Givet den utveckling som sker inom film och rörlig bild idag, där nya affärsmodeller, format och innehåll utvecklas i snabb takt, behöver de lokala aktörerna skickliggöras för att möta utvecklingen. Utvecklingen förutsätter ett större utbyte av erfarenheter mellan mindre erfarna och mer erfarna aktörer. De nya strukturer som skapas parallellt med den tekniska utvecklingen medför att det finns ett löpande behov av kompetensutveckling inom områden som format, teknik, marknad och kommunikation eller affärslogik. Det är viktigt att möjliggöra ett hållbart skifte av nyckelroller inom film och rörlig bild.

Kulturförvaltningen ska inom ramen för sitt arbete utveckla, genomföra och bidra till kompetensstärkande insatser för verksamma inom branschen. Kulturförvaltningen ska också verka för en gränsöverskridande kunskapsöverföring mellan mer och mindre erfarna aktörer. Kompetensförstärkningen ska kunna kopplas till den omställning som

branschen befinner sig i. Detta kräver att förvaltningen har en kontinuerlig omvärldsbevakning samt regelbundna avstämningar med bransch för att lyssna av deras behov och önskemål.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska förstärka sin dialog med akademi och andra utbildningsaktörer, informera om branschens behov och i möjlig mån initiera nya utbildningar.
- Kulturförvaltningen ska utveckla gemensamma kompetensinsatser riktade mot nya talanger på väg in i bransch och etablerade aktörer.

Indikatorer:

- Antal insatser som genomförts kopplat till akademien och nya aktörer och nya talanger.
- Antal insatser som genomförts kopplat till etablerade aktörer inom film och rörlig bild.

Fokusområde 3: Sociala mötesplatser och nätverk

Att främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva konst och kultur samt skapa en attraktiv livsmiljö i staden är två kulturpolitiska mål inom Göteborgs Stad. Genom att möjliggöra sammanhang och mötesplatser bidrar arbetet med film och rörlig bild till en större samverkan mellan olika aktörsgrupper inom staden. Det möjliggör också tillfälle till bildning inom arbete med film och rörlig bild vilket bidrar till en stärkt identitet och samhörighet med andra inom samma konstområde.

Sociala mötesplatser och nätverk har många beröringspunkter med fokusområdet talangutveckling och kompetensförstärkning. Genom att erbjuda olika infrastrukturer för aktörer att mötas i både fysiska och digitala rum möjliggörs kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte vilket på sikt kan bidra till ett hållbart skifte inom området film och rörlig bild.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningens arbete ska möjliggöra lättillgängliga sammanhang som bidrar till en större samverkan mellan olika aktörsgrupper i Göteborg.
- Kulturförvaltningen ska arbeta för att stimulera lokala bildningsforum inom film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska utveckla samverkan kring digitala möten och forum där branschen får möjlighet att mötas och utbyta erfarenheter och dela kunskap

Indikatorer:

- Antal insatser kopplat till respektive delmål.
- Antal deltagare och samverkansparter som medverkar inom respektive insats.

Fokusområde 4: Geografiska utvecklingszoner

Utifrån närings- och kulturpolitiska perspektiv är geografiska utvecklingszoner som stimulerar kulturella och kreativa verksamheter ett viktigt fokus när staden utvecklas och nya platser etableras. Geografiska utvecklingszoner kan stärka kontakten mellan olika aktörer i branschen, stimulera nya affärer och bidra till kreativa och tillåtande platser som är viktiga för staden som helhet.

Kulturnämnden har beslutat om inriktningar för stadens utvecklingsarbete för film och rörlig bild (KN 2018-05-22 §83). Två av dessa berör Lindholmen som geografisk plats: att förstärka Lindholmen Science Parks arbete med innovation, utveckling och kluster samt förstärkt fokus på Lindholmen som geografisk utvecklingszon för film och rörlig bild. Kulturförvaltningen ska med utgångspunkt från dessa uppdrag stimulera och stödja utvecklingen av området Lindholmen som en dynamisk och kreativ hub. Området har potential att vara ett välfungerande klusterområde, en tillåtande miljö som attraherar både gräsrotsverksamheter och professionella verksamheter med målet att vara en utvecklingszon tydligt förknippat med film och rörlig bild. Lindholmen som geografisk plats bör kopplas till andra fokusområden inom handlingsplanen så att kommunikationen kring området och platsens potential stärks.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska uppmuntra initiativ och aktiviteter på Lindholmen som geografisk plats, stärka initiativ som stimulerar talangutveckling och främja en ökad kontakt mellan professionella filmaktörer och gräsrotter.
- Kulturförvaltningen ska aktivt följa och medverka i strategiska dialoger om utveckling av området.

Indikatorer:

- Antal aktiviteter förlagda på klusterområdet per år.
- Antal strategiska insatser kopplat till fokusområdet.

Fokusområde 5: Staden som inspelningsplats

Produktion av film och rörlig bild ökar expansivt inom kommunikation och underhållning eftersom den tekniska utvecklingen och konsumentbeteendet möjliggör och efterfrågar det. Att bygga hållbara strukturer för all form av produktion av film och rörlig bild är därmed ett fokusområde som kommer gynna lokala aktörer oavsett genre av produktion. Arbetet med att skapa hållbara och serviceinriktade funktioner kommer att gynna flera lokala aktörsgrupper såsom leverantörer, filmarbetare och produktionsbolag med flera. Arbetet stärker också exponerings- och pr-värdet för staden.

Kulturförvaltningen ska medverka till att göra Göteborg mer tillgänglig och attraktiv som en fysisk plats för filmproduktion. Förvaltningen ska arbeta utifrån angivna delmål för att profilera Göteborg som filmstad och kommunicera det lokala utbud som professionella branschaktörer i staden kan erbjuda. Förvaltningen ska fortsätta att arbeta proaktivt och stärka samverkan inom staden, en förutsättning för att Göteborg ska kunna profilera sig som filmstad och kunna attrahera produktioner.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska bidra till att Göteborgs Stad erbjuder en hög servicegrad och god kompetens i kontakt med filmaktörer.
- Kulturförvaltningen ska i samverkan med andra aktörer marknadsföra staden som inspelningsplats och öka kunskapen om kulturförvaltningens och stadens arbete för att underlätta för produktion av film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska arbeta för att ytterligare stärka samverkan mellan förvaltningar och bolag inom staden i syfte att tillgängliggöra staden som inspelningsplats.

Indikatorer:

- Antal kontakter med aktörer per år på en lokal, nationell och internationell nivå.
- Antal samarbeten och kontakter med andra bolag och förvaltningar inom staden.
- Mätning av servicegrad och aktörernas nöjdhet i kontakt med kulturförvaltningen.

Fokusområde 6: Kompletterande kapital

Utifrån den snabba utveckling som sker inom film och rörlig bild där tekniken driver på utvecklingen av format och innehåll är det viktigt med öppna stödformer som möjliggör för aktörerna att följa med i utvecklingen. Staden ska erbjuda stöd som inte villkorar eller efterfrågar specifika format eller distributionsfönster utan som är flexibla utifrån den utveckling som sker. Det är relevant att erbjuda stödformer som är riktade till olika delar i processen, från utveckling till efterproduktion och distribution. Kulturnämnden fördelar stöd genom medel till produktionsstöd till fri film och talangutveckling, utvecklingsstöd till innovativa projekt samt medel för branschutveckling. Förvaltningen erbjuder också rådgivning för en bred målgrupp inom film och rörlig bild. Det finns också ett behov av kompletterande kapital för genomförande av specifika satsningar. Detta kan ske genom olika samarbeten alternativt genom olika former av extern finansiering.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska utifrån gällande riktlinjer erbjuda produktionsstöd till film och rörlig bild riktat till fri film och talangutveckling.
- Kulturnämnden ska utifrån gällande riktlinjer erbjuda utvecklingsstöd till innovativa projekt inom film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska möjliggöra kompletterande kapital för genomförande av specifika satsningar till både enskilda projekt och mer övergripande samverkansprojekt.
- Kulturförvaltningen ska erbjuda rådgivningsmöten med olika aktörer och målgrupper.

Indikatorer:

- Antal rådgivningsmöten samt beviljandegrad per år.
- Redovisning av projekt som beviljats stöd.
- Antal samarbeten och redovisning av lokala aktörer som har fått ta del av kompletterande externt kapital/resurser.
- Fördelning utifrån könstillhörighet och ålder bland de som beviljats stöd.

Utvärdering och uppföljning av Kulturnämndens handlingsplan - utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021–2025

Förord

Göteborgs Stad har i över tio år satsat på film och rörlig bild – ett område som rymmer både kultur, näringsliv och stadsprofilering. Utvärderingen av kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025 redovisar resultatet av satsningen, liksom de utmaningar som återstår.

Filmkontoret har etablerats som en central servicefunktion som stödjer produktioner, stärker branschen och underlättar för filminspelningar. Samtidigt finns hinder i form av höga hyror, otillräckliga filmstöd och behov av att lyfta näringslivsperspektivet tydligare.

Utvärderingen innehåller både kulturförvaltningens bedömning av de senaste årens arbete för film och rörlig bild samt synpunkter och behov från branschen. Sist ges ett framåtblickande avsnitt med möjliga vägar för arbetet framöver.

Utvärderingen ställer därför centrala frågor: Hur kan Göteborg förbli en självklar filmstad? Vilken infrastruktur och vilka stödformer behövs? Och hur görs arbetet mer synligt lokalt, nationellt och internationellt?

Göteborgs Stads kulturförvaltning

Innehåll

1	Utvärdering och uppföljning av Kulturnämndens handlingsplan - utveckling för att stärka film och rörlig bild 2021–2025.....	1
2	Handlingsplanen.....	5
2.1	Struktur och innehåll.....	5
3	Organisation.....	6
4	Omvärldsanalys	7
4.1	Biobesök	7
4.2	Produktionsincitament	8
4.3	Nationell filmutredning	8
4.3.1	Filmutredningens eventuella påverkan på filmproduktionen i Göteborg	9
4.4	Ny teknik	9
4.5	Ökade kostnader	9
4.6	Den lokala filmbranschen	10
5	Utvärdering av handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025.....	10
5.1	Metod	10
5.2	Upplevd nöjdhet kring stadens arbete med film och rörlig bild	11
6	Fokusområde 1: Kommunikation och mätbar utveckling .	12
6.1	Ur handlingsplanen:.....	12
6.2	Utförda insatser kring kommunikation.....	13
6.3	Befintliga kommunikationskanaler	13
6.3.1	Filmkontorets kanaler	13
6.3.2	Film & TV Lindholmens kanaler	13
6.4	Vad säger branschen?.....	14
6.5	Kommentar – kommunikation	14
6.6	Näringspolitiska nyckeltal	14
6.7	Kommentar – näringspolitiska nyckeltal	14
7	Fokusområde 2: Talangutveckling och kompetensförstärkning	15
7.1	Ur handlingsplanen:.....	16
7.2	Utförda insatser kring talangutveckling och kompetens .	16
7.3	Vad säger branschen?.....	17

7.4	Kommentar – talangutveckling och kompetensförstärkning	17
8	Fokusområde 3: Sociala mötesplatser och nätverk	18
8.1	Ur handlingsplanen:.....	18
8.2	Utförda insatser kring sociala mötesplatser och nätverk	19
8.3	Vad säger branschen?.....	19
8.4	Kommentar – sociala mötesplatser och nätverk	19
9	Fokusområde 4: Geografiska utvecklingszoner	20
9.1	Ur handlingsplanen:.....	20
9.2	Utförda insatser inom geografisk utvecklingszon	21
9.3	Vad säger branschen?.....	22
9.4	Göteborg Film Studios – studios och produktionskontor	22
9.5	Kommentar – geografiska utvecklingsplatser.....	23
10	Fokusområde 5: Staden som inspelningsplats	23
10.1	Ur handlingsplanen:.....	24
10.2	Filmlots	25
10.3	Utförda insatser kring staden som inspelningsplats	26
10.4	Utmaningar för målen i handlingsplanen.....	26
10.5	Vad säger branschen?.....	27
10.6	Kommentar – staden som inspelningsplats.....	27
11	Fokusområde 6: Kompletterande kapital	28
11.1	Ur handlingsplanen:.....	28
11.2	Utförda insatser kring kompletterande kapital	29
11.3	Vad säger branschen?.....	30
11.4	Kommentar – kompletterande kapital	31
12	Insatser utöver de sex fokusområdena.....	31
12.1	Hållbarhet.....	31
12.2	Visning/spridning av film	32
13	Förslag framöver.....	33
13.1	Prioriteringar	33
13.2	Samarbete	34
13.3	Flexibelt arbete	34
13.4	Samla monetära stöd	35

2 Handlingsplanen

2.1 Struktur och innehåll

Bakgrund

Stadens filmsatsning startade utifrån ett initiativ och beslut i kommunstyrelsen 2013-11-13 då kulturnämnden fick uppdraget att samordna arbetet och ta fram en handlingsplan. Under 2018 genomförde kulturförvaltningen på uppdrag av kulturnämnden en utvärdering av filmsatsningens arbete¹, vilket ledde fram till beslut om att ta fram en ny handlingsplan i enlighet med ny inriktning för stadens arbete för filmutveckling (KN 2018-05-22 § 83). Sedan 2018 ansvarar kulturnämnden även för att underlätta filmproduktion inom staden (med filmlotsfunktionen), ett uppdrag som initialt hanterades av Business Region Göteborg (BRG).

Arbetet reviderades och den nya handlingsplanen för att stärka film och rörlig bild antogs i kulturnämnden i maj 2021 (KN 2021-05-24 §123). Planen föreslogs följas upp årligen inom ordinarie uppföljningssystem och revideras efter utgång 2025-12-31. Uppföljning ska göras av respektive delmål inom varje strategiskt fokusområde som anges i planen och utgör grunden för förvaltningens utvärdering av utvecklingsarbete för att stärka film och rörlig bild.

Handlingsplanen för film och rörlig bild 2021–2025 har ett övergripande mål som styr utvecklingsarbetet för film och rörlig bild:

”Göteborg är en självklar plats för film och rörlig bild. Staden stärker aktörerna genom att arbeta innovativt och skapa hållbara strukturer för framtiden.”

Utgångspunkten för handlingsplanen är de lokala aktörsgrupperna produktionsbolag, filmarbetare, leverantörer för filmproduktion (teknikuthyrare, studiouthyrare etc), festivaler/biografer och andra visningsfönster, finansiärer och andra resurser samt utbildningar.

Inom ramen för handlingsplanen ska kulturnämnden arbeta brett med film och rörlig bild. Arbetet fokuserar främst på:

¹ Redovisning av uppdrag – utvärdering av Göteborgs stads filmsatsning som startade 2014, Dnr 0078/18

- att bygga nya samverkansstrukturer för och med aktörer inom film och rörlig bild lokalt, nationellt och internationellt, utan att vara avgränsat till specifika format.
- att tillgängliggöra staden som inspelningsplats för alla former av produktioner som kommer till Göteborg för att spela in.
- att kompetensutveckla branschen som genomgått, och genomgår, stora förändringar, vilket har skapat ett glapp mellan tidigare kunskap och nya utmaningar som aktörerna står inför.
- att tillföra medel för möjliggörandet av filmproduktion – själva grunden för all filmverksamhet.

Arbetet har skett inom ramen för sex strategiska fokusområden:

- Kommunikation och mätbar utveckling
- Talangutveckling och kompetensförstärkning
- Staden som inspelningsplats
- Geografiska utvecklingszoner
- Sociala mötesplatser och nätverk
- Kompletterande kapital

Fokusområdena är valda utifrån att vara så heltäckande och flexibla som möjligt för att utveckla de strukturer som de lokala aktörerna har störst behov av. Inom respektive fokusområde finns ett antal delmål. Arbetet med flera av delmålen har skett genom samverkan med andra parter inom området film och rörlig bild, bland annat Västra Götalandsregionens kulturförvaltning, Film i Väst, Göteborg Film Festival, Filmcentrum Väst, Lindholmen Science Park samt andra lokala branschaktörer.

Överenskommelse

Kulturförvaltningen Göteborgs Stad, Business Region Göteborg (BRG) och Lindholmen Science Park (LSP) ingick i slutet av 2021 en överenskommelse där BRG:s uppdrag var att ansvara för klusteranalys, klusterutveckling, internationalisering samt företagsutveckling. LSPs uppdrag var att ansvara för aktiviteter kring innovation och branschutveckling, samt att fördela utvecklingsstöd för affärs- och innehållsutveckling och ny teknik. Kulturförvaltningens ansvar var att koordinera arbetet, fördela olika stöd till aktörer inom film och rörlig bild samt att tillgängliggöra staden som inspelningsplats.

3 Organisation

Idag är stadens arbete med film och rörlig bild fördelat på flera verksamheter. I korthet:

- *Kulturnämnden/kulturförvaltningen* – den nämnd och förvaltning som ansvarar för Göteborg Stads arbete med film och rörlig bild.
- *Kulturstöd* – enhet inom avdelningen Kultur- och samhällsutveckling där arbetet med film och rörlig bild är organiserat. Enheten ansvarar för nämndens samlade stödgivning till det fria kulturlivet.
- *Filmkontoret Göteborgs Stad* – organiserat inom enheten Kulturstöd och består av funktionerna Filmutvecklare (stärker den lokala filmbranschen genom olika utvecklingsinsatser) och Filmlots (tillgängliggör staden som inspelningsplats), och delvis Filmutredare (ansvarar för filmstöden).
- *Lindholmen Sciene Park* – ett innovationscentrum där företag, akademi och offentlig sektor samarbetar för att utveckla framtidens teknik. Driver forsknings- och innovationsprojekt inom områden som mobilitet, AI, samhällsutveckling och media.
- *Film & TV Lindholmen* – den del av Lindholmen Science Park som driver branschutveckling och innovation inom spel, film, TV och rörlig bild, främst genom Innovationsstödet för film och rörlig bild samt branschstärkande insatser utifrån överenskommelse med kulturförvaltningen.

4 Omvärldsanalys

Filmbranschen är en bransch som befinner sig i konstant förändring och med ständiga utmaningar. Under de senaste årtiondena har den svenska filmindustrin ofta beskrivits som ”en bransch i kris” – ny teknik, förändrade finansieringsmodeller, minskande biobesök och begränsade ekonomiska resurser gör att utmaningarna är många och komplexa. Tidsspännet för uppföljningen färgas också av pandemi som slog hårt mot svensk film. Nedan beskrivs ett urval av händelser under åren 2021–2025.

4.1 Biobesök

Pandemin fortsatte att påverka biografer och produktioner under 2021 – med ökade produktionskostnader och minskade intäkter – men fler internationella storfilmer gav en viss publikåterhämtning. Framför allt på grund av några framgångsrika utländska titlar som James Bond och Spider-Man. Svensk film tappade däremot marknadsandelar. Den digitala utvecklingen tog ytterligare fart och fler premiärer än tidigare skedde online, där streamingtjänster fortsatt stod för den största delen av filmtittandet.

År 2022 steg antalet biopremiärer nästan till nivån före pandemin. Filmutbudet var fortfarande delvis påverkat av pandemin – med färre amerikanska storfilmer – vilket skapade större plats för svenskproducerad film. Det ökade internationella intresset för svensk film ökade bland annat

av den Göteborgsbaserade regissören Ruben Östlunds *Triangle of Sadness* framgångar internationellt.

2023 vänder trenden, vilket innebär en tydligare återgång till biograferna och en publikökning för svensk film, trots att amerikanska titlar fortfarande dominerar kraftigt. Till viss del kan detta förklaras med strejken som i Hollywood, med som bidrog till inställda produktioner, vilket gav utrymme för andra filmer att ta plats. Även streamingtjänsterna fyllde innehållsgapet med internationella filmer, inklusive svenska produktioner.

2024 sjönk biobesöken igen, men svensk film hade ändå sitt starkaste år på länge, främst inom barnfilm och dokumentär, inte minst genom Filip & Fredriks *Den sista resan*. Biobesök och tittarsiffror för svensk film fortsätter således att gå upp och ner.

4.2 Produktionsincitament

Under flera år har olika aktörer och organisationer inom film i Sverige, inte minst den regionala filmfonden Film i Väst, tillsammans försökt få fram ett svenskt *produktionsincitament* för filmproduktion,

Produktionsincitament är ett stöd som vänder sig till företag som vill producera film eller serie i Sverige. Syftet är att fler produktioner, nationella som internationella, ska välja svenska inspelningsplatser och därmed öka antalet audiovisuella verk som produceras helt eller delvis i Sverige. Stödet kan beviljas till spelfilm, dokumentärfilm, dramaserie eller dokumentärserie. Stödet riktar sig till både svenska och internationella företag inom film-, TV- och streamingproduktion, och innebär att staten återbetalar 25 % av vad film- och tv-produktioner spenderar i Sverige. Produktionsincitament implementerades på uppdrag av regeringen 2021. 2022 öppnade den första utlysningen genom Tillväxtverket.

Sverige var länge ett av de sista länderna i Europa som saknade produktionsincitament men trots det söker sig fortfarande många svenska produktioner utomlands till länder med högre produktionsincitament och oftast därtill billigare arbetskraft, exempelvis Litauen, Tjeckien och Ungern.

4.3 Nationell filmutredning

I januari 2024 påbörjades den statliga Filmutredningen, vars syfte var att genomföra en bred översyn av den nationella filmpolitiken för att bättre möta områdets utmaningar och behov.

Betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland* (SOU 2025:24) föreslår i korthet tre stora förändringar för svensk filmpolitik:

- Strömningsbolagen ska betala avgifter för att verka i Sverige, en avgift på 1,5 procent av streamingtjänsternas årliga omsättning i

landet, med undantag av de streamingtjänster som redan producerar eller finansierar en betydande mängd svensk film och TV-innehåll.

- Biomomsen ska sänkas från 25 till sex procent, och biografägarna föreslås samtidigt åläggas en särskild avgift på 10 procent av biljettintäkterna till...
- ...en filmfond på 300 miljoner som ska lanseras inom ramen för Filminstitutet, och finansieras till lika delar av staten, biografägarna och strömningstjänster som vänder sig till en svensk publik.

Remitteringen av betänkandet avslutades i juni 2025 (där även kulturnämnden yttrade sig över betänkandet 2025-06-19 §146). I dagsläget finns det inga skarpa förslag från regeringen utifrån utredningen.

4.3.1 Filmutredningens eventuella påverkan på filmproduktionen i Göteborg

I samtal med västsvenska organisationer och städer är de flesta generellt positiva till utredningen men med några förbehåll. Organisationer och städer ser en risk för en centralisering av makt till Stockholm, i synnerhet när det gäller avsaknaden av tydlighet kring att film ska visas *och produceras* i hela landet – vilket också angavs i kulturnämndens yttrande.

Att film produceras i olika regioner är också en förutsättning för att förstärka den kulturella mångfalden och bidrar till en konkurrenskraft som gynnar svensk film.

4.4 Ny teknik

Inom tekniken är AI (Artificiell Intelligens) den mest diskuterade utvecklingen i den svenska filmbranschen. Inom postproduktion har AI använts under en längre tid inom bland annat visuella effekter och ljud- och bildbearbetning, men AI tar också plats i andra delar av filmproduktionen.

Utmaningarna inom AI är flera. Dels oro att AI-verktygen kommer att ta över vissa yrkesroller och att verktygen kommer att kräva helt nya kompetenser, dels kunskapsbrist inom de juridiska aspekterna. Kulturförvaltningen märker också ett tydligt behov av ökad kunskap inom AI i de kurser och seminarier som arrangeras inom området.

4.5 Ökade kostnader

Den svenska filmbranschen är i hög grad beroende av offentliga medel. Majoriteten av långfilmer som produceras i Sverige finansieras helt eller delvis genom stöd från statliga och regionala aktörer som Svenska Filminstitutet, public service-bolag och regionala filmfonder. Eftersom

dessas medel inte har justerats i takt med ökade produktionskostnader har branschen hamnat i ekonomiska svårigheter. SVT och andra distributions- och finansieringsaktörer har genomfört kostnadsbesparingar vilket också påverkar finansieringen.

Beställarsidan, med bland annat nedläggningen av streamingtjänster som C More och Viaplays omstrukturering, har minskat antalet kommersiella köpare. Tillsammans med svag biopublik har intäktsmöjligheterna begränsats och innebär högre ekonomisk risk för producenter, färre finansieringsvägar och svårare att återinvestera i nya produktioner.

4.6 Den lokala filmbranschen

Våren 2025 larmade styrelsen för Film och TV-bolagen Väst, som representerar 38 västsvenska filmbolag, att bolag i branschen riskerar konkurs. Likt övriga Sverige har de lokala producenterna svårt att finansiera projekt och produktioner på grund av kostnadsökningar.

Till skillnad från Stockholm, där större bolag som ofta ägs av större mediebolag och kan driva flera produktioner parallellt, har Göteborgs produktionsbolag generellt färre producenter och därmed svårare att säkra kontinuerliga intäkter. Eftersom utvecklingsfasen ofta är relativt intäktslös blir relevanta stödformer som exempelvis utvecklingsstöd särskilt viktiga, även för etablerade bolag.

Trots ovan nämnda kris har flera Göteborgsbaserade bolag och regissörer under dessa år nått framgångar, bland annat Johanna Bernhardssons dokumentärfilm *Bröderna Andersson*, Gabriela Pichlers TV-serie *Painkiller*, Axel Danielsson och Maximilian van Aertryks – *And the King Said: What a Fantastic Machine!* samt Anna Hammarén, Rasmus Ohlander och Håkan Hammaréns dokumentärfilm *Det ska va gött å leva – en film om Galenskaparna & After Shave*.

5 Utvärdering av handlingsplan för film och rörlig bild 2021–2025

5.1 Metod

Under 2024 genomförde kulturförvaltningen två kompletterande branschundersökningar i syfte att få in synpunkter och behov från lokala filmbranschen. Dels genomfördes kvalitativa intervjuer med ett 30-tal lokala aktörer, dels skickades en anonym enkätundersökning till ca 300 sökande från kulturnämndens filmstöd från de senaste åren. Förvaltningen hade inte möjlighet att säkerställa att antalet aktörer var unika eftersom

vissa aktörer hade sökt både Produktionsstödet och Innovationsstödet för film och rörlig bild.

Förvaltningen fick in 74 svar från både väletablerade aktörer till mindre enskilda filmare. Resultaten från undersökningarna redovisas under varje fokusområde i utvärderingen.

Utöver det har förvaltningen följt upp arbetet med handlingsplanen och värderat insatserna i relationen till delmål och indikatorer. Inom varje fokusområde anges först en kort beskrivning av området och dess delmål, genomförda insatser, vad branschen tycker samt förvaltningens analys och bedömning. För information om samtliga delindikatorer inom respektive fokusområde; *Kulturnämndens handlingsplan för att stärka film och rörlig bild 2021-2025*.

5.2 Upplevd nöjdhet kring stadens arbete med film och rörlig bild

Enkätundersökningen visar en generell nöjdhet kring stadens arbete med film och rörlig bild – 78 procent av de svarande anger att Göteborg är en bra stad att verka i och/eller upplever att staden gör insatser riktade till dem. 16 procent anser att staden inte gör så mycket som de hade önskat.

Jag upplever att Göteborg är en bra stad att verka i som aktör inom film	44 %
Jag upplever att staden gör en del för mig som aktör inom film, men jag ser möjligheten att förbättra	35 %
Jag upplever inte att staden gör så mycket för mig som aktör inom film.	16 %
Annat	5 %

Utvärderingen följer de sex angivna fokusområden som utgjort handlingsplanens grund.

6 Fokusområde 1: Kommunikation och mätbar utveckling

Sammanfattande bedömning:

- Synligheten av förvaltningens arbete med film och rörlig bild har ökat, bland annat genom ökad närvaro på centrala branscharenor och breddat innehåll i förvaltningens kommunikationskanaler. Arbetet bedöms ha bidragit till att filmlotsens roll har tydliggjorts för en bredare krets samt att fler aktörer har fått kännedom om de ekonomiska stöd som erbjuds.
- Delmålet att utveckla mätmetoder i samverkan med andra parter för att följa branschen över tid har inte uppnåtts.
- Förvaltningen har på egen hand initierat ett pilotprojekt 2025 för att bättre synliggöra och mäta effekterna av filmproduktion i staden.

6.1 Ur handlingsplanen:

Stadens arbete med film och rörlig bild vänder sig till flera aktörsgrupper som innefattar allt från aspirerande filmskapare till professionellt verksamma inom all form av arbete med film och rörlig bild. Det är viktigt att nå dessa aktörer genom att förmedla information och nyheter från en lokal, nationell och internationell nivå.

Utöver detta ska kulturförvaltningen även kontinuerligt mäta utvalda näringslivspolitiska nyckeltal för att kunna följa utvecklingen över tid.

Delmål för fokusområdet:

- Göteborg ska marknadsföras som en attraktiv plats att genomföra sin produktion på med hög servicegrad och bred kompetens.
- Kulturnämnden ska bättre kunna följa utvecklingen av det lokala näringsliv som arbetar med film och rörlig bild. Kulturförvaltningen ska i samverkan med andra kommunala parter utveckla mätmetoder för att kunna följa branschen över tid.

6.2 Utförda insatser kring kommunikation

Arbetet med att marknadsföra stadens filmverksamhet är, utöver rena kommunikationskanaler, nära kopplat till de insatser som görs inom talangutveckling, inspelningsservice och nätverkande, vilket sammantaget stärker Göteborgs attraktivitet som filmstad.

Sedan 2023 har fokus legat på att öka synligheten lokalt och nationellt. Det har resulterat i ökad närvaro på centrala branscharenor som exempelvis Göteborgs filmfestival. 2025 var Filmkontoret huvudpartner till festivalens filmbranschdagar *Filmforum Sverige*, ett samarbete som fortsätter 2026.

Filmlotsen har marknadsfört Göteborg som inspelningsplats både nationellt och internationellt, bland annat vid FOCUS-mässan i London, samt genom publicering av miljöer i Film i Västs databas FilmSERVICE.se.

Årliga informationsträffar har hållits kring stadens filmstöd, och Filmkontoret har deltagit vid filmutbildningar för att informera om verksamheten.

Samarbetet med kortfilmsfestivalen Frame har fortsatt, bland annat genom priset *Mentorskaffe*² och temaföreläsningar 2024–2025.

Filmkontoret deltar löpande i bransch- och nätverksträffar för att öka synligheten, identifiera behov och initiera nya samarbeten.

6.3 Befintliga kommunikationskanaler

6.3.1 Filmkontorets kanaler

För att nå ut till målgrupper med information, synliggöra inspelningsmiljöer och marknadsföra insatser används digitala kommunikationskanaler. Webbplatsen goteborg.se/filmkontoret är den prioriterade kanalen. Som ett komplement används sociala medier; facebook.com/filmkontoretgoteborg som har ca 1400 följare och instagram.com/filmkontoret med drygt 1800 följare.

6.3.2 Film & TV Lindholmens kanaler

Film & TV Lindholmen har utöver de båda kanalerna Facebook och Instagram även ett LinkedIn-konto, och skickar ut nyhetsbrev flera gånger per år till branschaktörer inom film och rörlig bild.

² Ett projekt i vilket en erfaren filmarbetare – producent, regissör, fotograf med mera, får en adept att träffa 3 x 1,5 timma under ett år för kunskapsöverföring.

6.4 Vad säger branschen?

Branschutvärderingen visar att 93 procent av de svarande följer Filmkontoret och/eller Film & TV Lindholmen i sociala medier eller besöker webbplatserna. Bland dem som inte tagit del av några insatser uppger 29 procent att de inte känt till att det genomförts. Resultaten visar att verksamheten delvis når ut, men flera svar uttrycker också att viss information går förlorad i det snabba flödet i digitala kanaler. Flera respondenter efterfrågar andra kanaler såsom LinkedIn och nyhetsbrev. I intervjuer beskriver å andra sidan flera branschaktörer att Filmkontoret upplevs som betydligt mer synligt de senaste två åren.

6.5 Kommentar – kommunikation

Filmkontoret har tagit ytterligare kliv i att nå ut till både den lokala och nationella filmbranschen. Under de senaste två åren har mycket av arbetet handlat om att bredda innehållet i befintliga kanaler. Det bedöms ha bidragit till att Filmkontoret uppfattas som en mer attraktiv samarbetspartner, att filmlotsens roll har tydliggjorts för en bredare krets samt att fler aktörer har fått kännedom om de ekonomiska stöd som erbjuds. För att fortsatt vara relevanta behöver kanalernas effekt utvärderas ytterligare och målen framåt anpassas efter dagens förutsättningar.

Sedan februari 2021 går det inte att analysera besöksstatistik för externa webbplatser inom Göteborgs Stad, vilket innebär att förvaltningen saknar statistik för goteborg.se/filmkontoret.

6.6 Näringspolitiska nyckeltal

Uppdraget att följa och analysera utvecklingen av det lokala näringslivet inom film och rörlig bild gavs till Business Region Göteborg (BRG) genom överenskommelsen mellan Göteborgs Stads kulturförvaltningen, BRG och Lindholmen Science Park (LSP) 2021.

2021 genomförde BRG en klusteranalys, där den västsvenska filmbranschen jämfördes mellan åren 2008–2021. 2023 lämnade BRG överenskommelsen eftersom de inte längre hade det specifika branschuppdraget för film.

6.7 Kommentar – näringspolitiska nyckeltal

Förvaltningen har inte följt upp några näringspolitiska nyckeltal i samverkan med BRG för perioden 2021–2025, eftersom BRG lämnade överenskommelsen 2023. För att kulturförvaltningen ska kunna följa och analysera det lokala näringslivet inom film och rörlig bild behövs kompletterande data och kunskap.

Filmproduktion skiljer sig från andra konstområden genom att den i hög grad handlar om näringsliv. Förutom den konstnärliga produktionen involveras flera olika branscher – hotell, cateringbolag, biluthyrare, städbolag, transportföretag, teknikleverantörer, hyrtoaletter etc. Filmproduktionens koppling till näringslivet innebär att den genererar betydande ekonomiska värden för staden som helhet, något som bör lyftas fram tydligare framöver.

För att synliggöra värdet och analysera effekter med filmproduktion, utöver det konstnärliga värdet, bör analysen även omfatta omsättning, arbetstillfällen och vad filmen bidrar till inom näringsliv. Under 2025 startade därför Filmkontoret verktyget *Filmindustriella Effekter i Göteborgsområdet* som ett pilotprojekt för att synliggöra nyttan och effekterna av filmproduktion i staden.

Kulturförvaltningen följer även de förändringar som sker på lokal nivå bland större och väletablerade produktions- och postproduktionsbolag, vilket påverkar den lokala infrastrukturen genom exempelvis lokala etableringar, sammanslagningar och konkurser.

7 Fokusområde 2: Talangutveckling och kompetensförstärkning

Sammanfattande bedömning:

- Sedan 2021 har Filmkontoret och Film & TV Lindholmen sammantaget genomfört ett 30-tal talang- och kompetensstärkande insatser, antingen tillsammans eller i egen regi. Insatserna har varit grundade i uttalade branschbehov och deltagare har generellt uttryckt stor nöjdhet.
- Branschutvärderingen visar på ett stort behov kring fortsatt kompetenshöjning inom ny teknik som AI.
- Framöver ser förvaltningen möjlighet att utveckla samarbetet med Kulturakademin för att öka kompetensstärkande insatser till lokala filmbranschen.

7.1 Ur handlingsplanen:

Då film och rörlig bild är i ständig utveckling inom såväl affärsstrategier, distribution, ny teknik och ökad konkurrens i att nå sin publik behöver de lokala aktörerna skickliggöras för att möta utvecklingen.

Utvecklingen förutsätter utöver nya kunskaper även ett större utbyte av erfarenheter mellan mindre erfarna och mer erfarna aktörer.

Kulturförvaltningen ska inom ramen för sitt arbete utveckla, genomföra och bidra till kompetensstärkande insatser för verksamma inom branschen.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska förstärka sin dialog med akademi och andra utbildningsaktörer, informera om branschens behov och i möjlig mån initiera nya utbildningar.
- Kulturförvaltningen ska utveckla gemensamma kompetensinsatser riktade mot nya talanger på väg in i bransch och etablerade aktörer.

7.2 Utförda insatser kring talangutveckling och kompetens

Sedan 2021 har Filmkontoret och Film & TV Lindholmen sammantaget genomfört ett 30-tal talang- och kompetensinsatser, antingen tillsammans eller i egen regi och ibland med andra aktörer i regionen. Vissa är återkommande evenemang såsom branschdagarna Audiovisual Days.

2024 startade Filmkontoret programmet Mentorskaffe där etablerade filmarbetare möter nya talanger. Projektet blev uppskattat av deltagarna och har fortsatt under 2025. Samma år inleddes ett filmutbildningsråd med regionens sju största utbildningsaktörer, som bland annat lett till en gemensam marknadsföringsdag i Nordstan 2025 och medverkan på Fryshusets/Netflix dag *Din väg in*, en dag där unga kan lära sig mer om de olika yrkena och vägar in i filmbranschen.

På initiativ av Filmcentrum Väst skapades 2025 ett filmskoleprojekt där studenter från olika utbildningar samarbetar under en gemensam filmproduktion. Syftet är att stärka nätverk, skapa framtida samarbeten och minska talangflykten till Stockholm.

Under de senaste åren har Filmkontoret tillsammans med Kulturakademin³ tagit fram kurser för att erbjuda kunskapshöjande insatser kring bland annat tillstånd, location scouting, klippning och att producera kortfilm.

³ Kulturakademin är en organisation baserad i Göteborg som erbjuder kompetensutveckling för professionella verksamheter, grupper och individer inom scenkonst, musik, audiovisuella medier samt bild och form.

7.3 Vad säger branschen?

I branschutvärderingen som gjordes 2024 anger över hälften av de tillfrågade att de (eller någon person de samarbetat med i något projekt) har tagit del av någon av de kompetenshöjande projekt som erbjudits under de senaste åren – där Filmkontoret och/eller Film & TV Lindholmen varit arrangörer eller samarbetspartner. En tredjedel av de som inte deltagit anger att de har missat att dessa har ägt rum. 14 procent tyckte inte de var relevanta för deras verksamheter.

Vid flera av insatserna har utvärderingar gjorts där svaren visar på stor nöjdhet bland deltagarna. Branschutvärderingen visar också på ett stort behov kring fortsatt kompetenshöjning inom ny teknik som AI, virtual production⁴ med mera.

7.4 Kommentar – talangutveckling och kompetensförstärkning

Det finns ett stort intresse och behov av kompetenshöjning hos i princip alla aktörer inom film och rörlig bild, inte minst inom AI då utvecklingen inom det området sker i ökad takt.

När det gäller kompetenshöjning och talangutveckling har förvaltningen haft som strategi att både genomföra egna branschstärkande insatser som kan vara mer nischade, och samverka med andra parter för att uppnå en bredare spridning och nå nya målgrupper.

I dialog med Film i Väst (FiV) 2024 togs beslut att FiV främst fokuserar på att kompetenshöja lokala filmarbetare i teamet (kostymörer, maskörer etc), medan Filmkontoret inriktar sig på att kompetenshöja inom producentskap, regi, postproduktion samt location. Samarbeten sker i de fall det behövs större kompetenshöjande insatser.

Förvaltningen ser möjlighet till utökat samarbete med Kulturakademin, som är en samarbetspartner med brett nätverk, där filmaktörer kan dra nytta av innehållet från deras kurser även inom andra konstformer – särskilt inom ledarskap, egenföretagande och andra mer övergripande områden.

⁴ En kombination av fysisk inspelning och digitala miljöer/effekter direkt under filminspelningen.

8 Fokusområde 3: Sociala mötesplatser och nätverk

Sammanfattande bedömning:

- De första åren av planperioden präglades av restriktioner i samband med pandemi, vilket gör att statistik över antal insatser och deltagare inte är rättvisande. De två senaste åren har arbetet ökat och förvaltningen har erbjudit flertalet olika sociala sammanhang och nätverkande för lokala filmaktörer. Insatserna har varit uppskattade av branschen och även lett till nya samarbeten.
- Förvaltningen ser betydelsen av att fortsätta erbjuda sociala mötesplatser och forum för en filmbransch där majoriteten arbetar som frilansare och är beroende av kontakter och nätverk.

8.1 Ur handlingsplanen:

Genom att möjliggöra sammanhang och mötesplatser bidrar arbetet med film och rörlig bild till en större samverkan mellan olika aktörsgrupper inom staden. Det möjliggör också tillfälle till bildning inom arbete med film och rörlig bild vilket bidrar till en stärkt identitet och samhörighet med andra inom samma konstområde.

Sociala mötesplatser och nätverk har många beröringspunkter med fokusområdet talangutveckling och kompetensförstärkning. Genom att erbjuda olika infrastrukturer för aktörer att mötas i både fysiska och digitala rum möjliggörs kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte vilket på sikt kan bidra till ett hållbart skifte inom området film och rörlig bild.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningens arbete ska möjliggöra lättillgängliga sammanhang som bidrar till en större samverkan mellan olika aktörsgrupper i Göteborg.
- Kulturförvaltningen ska arbeta för att stimulera lokala bildningsforum inom film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska utveckla samverkan kring digitala möten och forum där branschen får möjlighet att mötas och utbyta erfarenheter och dela kunskap

8.2 Utförda insatser kring sociala mötesplatser och nätverk

Redan 2019 lanserades *Göteborgs Film & TV-Bar* (arrangörer: Forum för Visuell Praktik i samarbete med bland andra Hagabion, Bio Capitol, Bio Roy, Föreningen västsvenska film- och tv-bolagen samt Filmkontoret/Göteborgs Stad) för alla som arbetade med, eller var intresserade av film, TV och rörlig bild i Västsverige. Syftet var att skapa en informell mötesplats för branschen, inspirera och sprida kunskap samt synliggöra lokalt producerade produktioner och aktörer. Fram till 2024 genomfördes 13 tillfällen med *Göteborgs film & TV-bar* där kulturförvaltningen via Filmkontoret var medarrangör.

År 2025 introducerades konceptet *Filmfika*, ett informellt forum där olika delar av filmbranschen ges möjlighet att mötas med syftet att främja nya samarbeten över branschgränserna. Målgrupp är yrkesverksamma från en bredd av områden från den rörliga bildens ekosystem. Varje tillfälle arrangeras hos olika filmaktörer, som samtidigt ges möjlighet att presentera sin verksamhet. Fyra träffar har genomförts vid tidpunkten för denna utvärdering och initiativet har resulterat i nya projekt och samarbeten.

Även enklare sammankomster har anordnats, exempelvis *Producentpizza*, där etablerade producenter getts möjlighet att mötas och samtala. Det har varit särskilt uppskattat eftersom många upplever ekonomiska svårigheter i rådande lågkonjunktur och ofta arbetar ensamma i sina respektive bolag.

8.3 Vad säger branschen?

I branschutvärderingen uppger 83 procent av de svarande att det funnits många/en del/varken många eller för få tillfällen i staden för nätverkande, vilket kan anses tyda på att mängden tillfällen att träffas på i Göteborg är tillräckligt. Endast 2,8 procent tycker att staden inte erbjuder den här typen av mötesplatser.

I arrangerandet av Filmfika framgår det tydligt att den här typen av möten har varit efterfrågade och responsen har varit mycket positiv. Flera aktörer uttrycker uppskattning och har deltagit vid upprepade tillfällen.

8.4 Kommentar – sociala mötesplatser och nätverk

Utifrån att coronapandemin med restriktioner för allmänna sammankomster fortfarande pågick 2021 och en bit in på 2022, har förvaltningen ingen rättvisande siffra på antal insatser eller deltagare för sociala mötesplatser under perioden. Funktionen som Filmutvecklare var delvis vakant under 2023, vilket har påverkat antalet insatser. Från och med 2024 har en markant ökning av insatser skett. Framöver anser

förvaltningen att kvalitativa aspekter på insatser är relevanta att följa upp, utöver volymtal.

Branschutvärderingen visar dock att stadens aktörer är relativt nöjda med de tillfällen som ges och arbetet med att erbjuda mötesplatser och erfarenhetsutbyte för branschen fortgår på olika sätt. De relativt enkla formerna av fika eller pizzamingel som redan genomförts har varit uppskattade. Att samla lokala filmare som får presentera sig för varandra kan leda till nya samarbeten, kunskapsöverföring och eventuella tekniklån av varandra. Att avsätta tid för mingel vid exempelvis kurser och seminarium är en viktig del av nätverkande, och skapar en känsla av gemenskap i en bransch där majoriteten är frilansare.

9 Fokusområde 4: Geografiska utvecklingszoner

Sammanfattande bedömning:

- Fokusområdet är ett långsiktigt arbete som är beroende av samverkan med lokala filmbranschen samt andra bolag och förvaltningar i staden. Olika aktiviteter såsom seminarier och branschstärkande insatser har förlagts på Lindholmen, bland annat av Lindholmen Science Park. Förvaltningen har medverkat i flera dialoger kring utveckling av området och bedömer att det finns fortsatta hinder för att etablera utvecklingszoner enligt handlingsplanens intention.
- Den filmspecifika infrastruktur som finns tillgänglig på Lindholmen såsom studio, teknik och produktionskontor har en positiv betydelse för stadens attraktionskraft som filmstad. Förvaltningen ser fördelar med att kreativa kluster tillåts uppstå mer organiskt utifrån aktörernas egna behov och samverkan.

9.1 Ur handlingsplanen:

Utifrån närings- och kulturpolitiska perspektiv är geografiska utvecklingszoner som stimulerar kulturella och kreativa verksamheter ett centralt fokus när staden utvecklas och nya platser etableras. Geografiska utvecklingszoner kan stärka kontakten mellan olika aktörer i branschen,

stimulera nya affärer och bidra till kreativa och tillåtande platser som är viktiga för staden som helhet.

Två inriktningar för utvecklingsarbete för film och rörlig bild berör Lindholmen som geografisk plats: att förstärka Lindholmen Science Parks arbete med innovation, utveckling och kluster samt förstärkt fokus på Lindholmen som geografisk utvecklingszon för film och rörlig bild. Kulturförvaltningen ska med utgångspunkt från dessa uppdrag stimulera och stödja utvecklingen av området Lindholmen som en dynamisk och kreativ hub och klusterområde.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska uppmuntra initiativ och aktiviteter på Lindholmen som geografisk plats, stärka initiativ som stimulerar talangutveckling och främja en ökad kontakt mellan professionella filmaktörer och gräsrotter.
- Kulturförvaltningen ska aktivt följa och medverka i strategiska dialoger om utveckling av området.

9.2 Utförda insatser inom geografisk utvecklingszon

Under de senaste åren har flera aktiviteter förlagts till Lindholmen, inte minst med Film & TV Lindholmen (Lindholmen Science Parks) som anordnare; Storytelling Days, Audiovisual Days, AI Audiovisual Labs. Även kulturförvaltningen har förlagt eller varit samarbetspartners på aktiviteter i området; så som panelsamtal på Gothenburg Film Studios AI-labbet, workshop/föreläsning om kortfilmsdramaturgi under Frame Kortfilmsfestival etc.

Våren 2022 återupptogs kulturförvaltningens dialog med dåvarande stadsbyggnadskontoret i programarbetet för stadsomvandlingen på Lindholmen. Utöver att säkerställa att kulturmiljöperspektivet var tillgodosett i programmet fanns ett fokus på klusterutvecklingen för kulturella och kreativa näringar i området med koppling till film.

Förvaltningen bidrog till programarbetet med kunskap om det kreativa näringslivet i området samt kopplingar till styrande dokument såsom uppdraget för film och rörlig bild, stadens översiktsplan samt det näringslivspolitiska programmet. Underlaget sammanställdes och överlämnades i sin slutgiltiga form till Stadsbyggnadsförvaltningen vid årsskiftet 2023/2024.

Sedan 2024 pågår en dialog mellan kulturförvaltningen via kulturlotsfunktionen, Gothenburg Film Studios och fastighetsägaren Älvstranden Utveckling angående omförhandling av hyreskontrakt för filmstudion samt aviserad hyreshöjning.

För att skapa bättre förutsättningar för filmproduktion i staden har förvaltningen genom kulturlotsen och Filmkontoret initierat en dialog med Higab för att skapa rätt kontaktvägar och tillgängliggöra lokaler inom Higabs fastighetsbestånd.

9.3 Vad säger branschen?

I branschutvärdering ansåg 74 procent av de svarande att de filmstudios som drivs av Gothenburg Film Studios (GFS) på Lindholmen är viktiga eller ganska viktiga för att de ska kunna bedriva sin verksamhet i Göteborg. 52 procent anser att det är viktigt/ganska viktigt att kunna hyra produktionskontor i staden.

12 procent uppgav att de har kontorsplats i klustret, 8 procent att de tidigare haft det men inte längre har det. 11 procent vill ha kontorsplats, men har inte råd med hyran. 8 procent sitter i ett annat kreativt kluster i staden.

Klusterbildningen runt studion var tänkt att stärka samarbeten och filmproduktion. Branschutvärderingen visar dock att det inte har skett i någon större utsträckning i praktiken. Då klustret fördelats över flera fastigheter och det saknas gemensamhetsytor, har de samarbeten som uppstått ofta skett per huskropp. Ett annat problem som tas upp i branschutvärderingen är att konkurrens har hindrat samarbeten bland flera av aktörerna på platsen.

9.4 Gothenburg Film Studios – studios och produktionskontor

På området kring Gothenburg Film Studios finns idag fyra studios i olika storlekar (varav den största är på 900 m²), två större produktionskontor för film, uthyrningsbolag för filmteknik och specialanpassade fordon, postproduktionsbolag och kontor som inrymmer flera frilansande filmarbetare/mindre bolag.

Det går tydligt att urskilja, såväl i Sverige som internationellt, en förskjutning från inspelningar i traditionella studios till produktioner ”on location”. Den rådande lågkonjunkturen har medfört ökade kostnader för scenografibyggnationer, vilket gör att filmproduktioner väljer befintliga miljöer i större utsträckning och anpassar den efter produktionens behov.

Samtidigt innebär den tekniska utvecklingen inom virtual production och AI att framtidens studios kommer att behöva bli alltmer specialiserade och anpassningsbara. Produktioner som tidigare krävdes stora studios för inspelningar kommer alltmer att använda digitala lösningar.

Produktioner som inte hyr produktionskontor hos Gothenburg Film Studios får ofta börja om med de praktiska förutsättningar som krävs vid en filmproduktion – utan anpassade produktionskontor är det både tidsmässigt

och ekonomiskt krävande för filmproduktionerna att skapa det för varje nytt projekt. Det blir inte heller ett hållbart sätt att arbeta på rent miljömässigt eftersom förvaringsmöjligheterna är små mellan produktionerna och mycket därmed slängs.

Gothenburg Film Studios har fram till nu agerat förstahandshyresgäst för att möjliggöra etableringen av de mindre bolagen samt hanterat uthyrning och drift av produktionskontoren. Av ekonomiska skäl kommer Gothenburg Film Studios inte ha möjlighet att fortsätta ha denna roll. Finansieringen av studion har långsiktiga utmaningar dels på grund av få och inställda filmproduktioner under 2023 och 2024, dels att flera större evenemang har ställts in med kort varsel.

9.5 Kommentar – geografiska utvecklingsplatser

När Gothenburg Film Studio inte har möjlighet att vara förstahandshyresgäst för övriga filmbolag och kontor på Lindholmen kan det få konsekvenser för filmproduktion i staden, och regionen, framåt. Kulturförvaltningen bedömer att studios och produktionskontor är av central vikt för att säkerställa Göteborg som en attraktiv plats att spela in och producera film. Behoven kan snabbt förändras och när efterfrågan av specialanpassade studios ökar är det av vikt att bevara den studio som finns i Göteborg, även om den för närvarande i huvudsak används som konsertarena eller för mindre filmprojekt.

Under de senaste åren har förvaltningen sett nya filmkluster bildas, bland annat i Victoriahuset men även i andra delar av Lindholmen samt runt Järntorget.

10 Fokusområde 5: Staden som inspelningsplats

Sammanfattande bedömning:

- Att tillgängliggöra staden som inspelningsplats är till stor del beroende av andra förvaltningar och bolag samt regional och nationell samverkan. Insatser för att marknadsföra stadens som inspelningsplats har genomförts både i nationella och internationella forum likväl som insatser för att underlätta tillståndshantering. Utvärderingen visar att

filmlotsfunktionen har hög servicegrad och att funktionen kan vara avgörande för om en filmproduktion beslutar sig för att spela in i Göteborg med omnejd. Filmlotsen har i genomsnitt hjälpt 125 filmproduktioner per år under perioden 2021-2025.

- Det kvarstår utmaningar för att tillgängliggöra staden som inspelningsplats enligt handlingsplanens intention, såsom ekonomiska hinder samt hinder i tillståndshantering.
- Kulturnämndens uppdrag i budget 2025 att undanröja hinder för filmproduktion i samverkan med berörda nämnder och styrelser kan ge bättre förutsättningar för åtgärder i nämnda utmaningar.

10.1 Ur handlingsplanen:

Kulturförvaltningen ska medverka till att göra Göteborg mer tillgängligt och attraktivt som en fysisk plats för filmproduktion. Förvaltningen ska arbeta utifrån angivna delmål för att profilera Göteborg som filmstad och kommunicera det lokala utbud som professionella branschaktörer i staden kan erbjuda. Förvaltningen ska fortsätta att arbeta proaktivt och stärka samverkan inom staden, en förutsättning för att Göteborg ska kunna profilera sig som filmstad och kunna attrahera produktioner.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska bidra till att Göteborgs Stad erbjuder en hög servicegrad och god kompetens i kontakt med filmaktörer.
- Kulturförvaltningen ska tydliggöra den faktiska nyttan med filmproduktion för stadens förvaltningar och ledning
- Kulturförvaltningen ska i samverkan med andra aktörer marknadsföra staden som inspelningsplats och öka kunskapen om kulturförvaltningens och stadens arbete för att underlätta för produktion av film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska arbeta för att ytterligare stärka samverkan mellan förvaltningar och bolag inom staden i syfte att tillgängliggöra staden som inspelningsplats.

10.2 Filmlots

Sedan 2021 har filmlotsen i snitt guidat och hjälpt ca 125 produktioner per år, med en relativt jämn fördelning mellan kommersiella projekt (reklam- och företagsfilm, musikvideor) och mer konstnärliga projekt (dramaproduktioner, skolfilmer med mera).

Tabell. Antal filmproduktioner som fått stöd av filmlotsen 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal filmproduktioner	119	159	102	115	112*

*till och med november 2025

2023 avviker i statistiken med lägre antal produktioner på grund av att lågkonjunkturen påverkade såväl drama- som reklamproduktionssidan negativt. Antal dramaproduktioner med stöd från Film i Väst sänktes detta år med 25 procent från året innan. Samtidigt noteras en ökning av produktioner från främst mindre aktörer. Även om en stor mängd av projekten är från tidigare kända produktionsbolag märks att fler och fler nya bolag hittar till det stöd som finns att få.

Ett tjugotal av produktionerna på årsbasis är internationella och majoriteten av dem är nöjes-TV-program där Göteborg ofta får möjligheten att visa upp sig i olika rese- och matprogram från bland annat Polen, Storbritannien, Indien, Nederländerna, Norge, Ungern, Danmark, Spanien, Japan och Frankrike. På dramaside handlar det främst om danska och norska produktioner som samproducerar med Film i Väst.

Generellt kontaktas filmlotsen i ett tidigt skede för att kunna fastställa om specifika inspelningsmiljöer finns i Göteborg med omnejd innan organisationer väljer att ansöka om samproduktion hos Film i Väst. Filmlotsfunktionen kan således vara avgörande för om en filmproduktion genomförs i Göteborg eller någon annanstans i Sverige. -Därmed är stadens filmlotsfunktion en viktig del av regionens ekosystem för filmproduktion.

Filmlotsen har sett en tydlig minskning av lokalproducerad så kallad ”high-end”⁵ reklamfilm de senaste åren. Reklaminvesteringar i mellanskiktet flyttas från svenska medier till globala plattformar som Google, Meta och TikTok och produktionen har delvis förflyttats till mindre inhouse-team, contentbyråer eller AI-verktyg.

⁵ Påkostad och professionellt producerad reklamfilm med hög konstnärlig och teknisk kvalitet.

10.3 Utförda insatser kring staden som inspelningsplats

- Under 2022 inleddes en dialog med Statens Fastighetsverk för att synliggöra och förenkla för filmproduktioner att hyra fastigheterna för inspelning.
- Tillsammans med andra filmregioner har checklistor tagits fram för både platschefer inom filmproduktion och uthyrare av miljöer för filminspelning, med syftet att underlätta kommunikation mellan parterna samt för att säkerställa att miljöer inte stängs för filminspelningar. Vid lanseringen av den sistnämnda checklistan deltog närmare 30 uthyrare.
- Under 2024 inleddes en dialog mellan Filmkontoret, Stadsmiljöförvaltningen och Länsstyrelsen i Västra Götaland med målet att skapa ett hållbart tillvägagångssätt vid handläggning av nödvändiga tillstånd för filminspelningar på större vägar i och omkring staden. Arbetet fortsätter under 2025.
- Under 2025 skapades ett nationellt forum för platschefer i vilket diskussioner bland annat om att filma på väg tas upp – ett nationellt problem som försvårar för många filmproduktioner eftersom tillstånd ofta inte ges. Frågan är ännu inte löst trots att ärendet varit uppe på regeringsnivå.
- Som tidigare nämnts har även olika typer av marknadsföringsinsatser gjorts under åren för att lyfta Göteborg som inspelningsplats.

Utöver ovan nämnda insatser pågår ständigt en dialog med stadens berörda förvaltningar och bolag, vilket har lett till ett effektivare samarbete i allmänhet och med Higab i synnerhet.

10.4 Utmaningar för målen i handlingsplanen

Vad gäller tillgänglighetsförändring av staden är det en utmaning att balansera stadens regler och filmbranschens behov. Generellt har utmaningarna grund i att handlingsplanen för film och rörlig bild inte är styrande för andra berörda nämnder och styrelser samt att uppdrag med syfte att prioritera och möjliggöra för filmproduktion i staden saknas.

Exempel på utmaningar:

- Höga hyreskostnader för filmproduktion försvårar ofta inspelningar i stadens fastigheter.
- Stadens bemannade parker tillåter inte reklamfilmsproduktion.
- Inför en filminspelning sätts parkeringsskyltar med stannaförbud upp längs den aktuella sträckan inför inspelningsdagen. Eftersom

det då råder stannaförbud får inte heller filmproduktionen parkera sina fordon där utan måste ansöka om och betala en specialdispens, trots att de redan har betalat för tillstånd att använda sträckan.

10.5 Vad säger branschen?

I branschutvärdering ansåg ca 40 procent av de svarande att tillgängligheten för filminspelningar i Göteborg fungerar bra i de flesta fall, medan tio procent av respondenterna upplever att hyror av stadenägda fastigheter är för höga.

Tio procent anser att kostnaderna för markupplåtelse/avspärrning är för dyra, och ytterligare tio procent att handläggningstiderna är för långa. 27 procent uppger att de aldrig behöver tillstånd för sin verksamhet, exempelvis verksamheter som arbetar med animation.

30 procent av de svarande säger sig ha tagit hjälp av stadens filmlots. Siffran ska dock stå i relation till att de större filmbolagen som samproducerar med Film i Väst och som använder filmlotsen mest, inte är representerade i denna utvärdering.

10.6 Kommentar – staden som inspelningsplats

Förvaltningen noterar att fler aktörer inom film och rörlig bild, inte enbart de stora produktionerna, fått kännedom om vad filmlostjänsten kan bidra med. Det tyder på att den marknadsföring som Filmkontoret genomfört de senaste åren har gett effekt.

Ekonomiska hinder för ökad filmproduktion kvarstår som utmaning. Filmproduktioners inspelningsbudgetar matchar vanligtvis inte de ordinarie tariffer som staden har för uthyrning till hyresgäster.

Förvaltningen ser behov av att ytterligare synliggöra nyttan med filmproduktion eftersom det i dagsläget saknas kunskapsunderlag. Varje filminspelning genererar direkta intäkter till staden, exempelvis genom avgifter för avstängda ytor. Filmproduktion skapar även uppdrag och arbetstillfällen för lokala företag, från teknikleverantörer och transportbolag till hotell, catering, hyrbilsföretag och hantverkare. Därtill ger produktionerna sysselsättning åt frilansare, konstnärer och tekniker, vilket stärker arbetsmarknaden i regionen. Filmer och serier som spelas in i Göteborg innebär marknadsföring genom att staden får nationell och internationell exponering.

Svårigheter och kostnader kring tillstånd har delvis berott på att stadens filmsatsning inte har varit tillräckligt förankrad hos andra förvaltningar och bolag. Det finns fortfarande kostnader och hinder i Göteborg som inte finns i andra kommuner i Sverige. Varje hinder riskerar att motverka syftet att

tillgängliggöra staden som inspelningsplats och förvaltningen ser att filmproduktioner väljer andra kommuner eller regioner på grund av detta.

2025 fick kulturnämnden i uppdrag av kommunfullmäktige att i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser inom tillståndshandling, fastighet och besöksnäringen undanröja hinder och ta fram åtgärder för ökad filmproduktion i Göteborg.

Förvaltningen ser att uppdraget ger förutsättningar för stärkt samverkan, men det finns behov av att förtydliga vad ”undanröja hinder” kan innebära för berörda nämnder och styrelser.

11 Fokusområde 6: Kompletterande kapital

Sammanfattande bedömning:

- Kulturnämnden erbjuder sedan starten för filmsatsningen 2014 två filmstöd; *Produktionsstödet för film och rörlig bild* samt *Innovationsstöd för film och rörlig bild*. Sammanlagt har 284 filmprojekt och produktioner beviljats medel från stöden under 2021–2025.
- Förvaltningen konstaterar att totala stödbudgeten för både Produktionsstödet och Innovationsstödet har legat still sedan starten av filmsatsningen 2014, samtidigt som antalet ansökningar har fördubblats över tid.
- Förvaltningen ser behov av ett omtag kring filmstöden i syfte att effektivisera administrationen och i större utsträckning möta efterfrågan hos den lokala branschen.

11.1 Ur handlingsplanen:

Utifrån den snabba utveckling som sker inom film och rörlig bild där tekniken driver på utvecklingen av format och innehåll är det viktigt med öppna stödformer som möjliggör för aktörerna att följa med i utvecklingen. Staden ska erbjuda stöd som inte villkorar eller efterfrågar specifika format eller distributionsfönster utan som är flexibla utifrån den utveckling som sker. Det är relevant att erbjuda stödformer som är riktade till olika delar i processen, från utveckling till efterproduktion och distribution.

Kulturnämnden fördelar stöd genom medel till Produktionsstöd till fri film och talangutveckling, utvecklingsstöd till innovativa projekt samt medel för branschutveckling. Förvaltningen erbjuder också rådgivning för en bred målgrupp inom film och rörlig bild.

Delmål för fokusområdet:

- Kulturförvaltningen ska utifrån gällande riktlinjer erbjuda Produktionsstöd till film och rörlig bild riktat till fri film och talangutveckling.
- Kulturnämnden ska utifrån gällande riktlinjer erbjuda utvecklingsstöd till innovativa projekt inom film och rörlig bild.
- Kulturförvaltningen ska möjliggöra kompletterande kapital för genomförande av specifika satsningar till både enskilda projekt och mer övergripande samverkansprojekt.
- Kulturförvaltningen ska erbjuda rådgivningsmöten med olika aktörer och målgrupper.

11.2 Utförda insatser kring kompletterande kapital

Produktionsstöd för film och rörlig bild

Sedan filmsatsningen startade 2014 och inrättandet av stödformen *Produktionsstöd för film och rörlig bild* har två miljoner kronor fördelats årligen till lokala filmproduktioner i form av två större utlysningar per år samt en mindre del (max 40 000 kronor/projekt) via tre eller fyra omgångar av *Projektstöd Pronto filmproduktion*. Stödformerna riktar sig både till unga talanger och etablerade produktionsbolag och har etablerat sig både som ett talangstöd och som ett utvecklings- eller postproduktionsstöd för större produktioner och etablerade aktörer. Fördelen med stödformerna är att de är öppna för alla typer av konstnärliga film- och rörlig bildprojekt i de tre huvudfaser som ett filmprojekt genomgår; utveckling, produktion och postproduktion. Produktionsstödet och Projektstöd Pronto bereds av kulturförvaltningen.

En fördubbling av antalet ansökningar i filmstöden har skett under de senaste tio åren. Den ökning som noterades under pandemin har sedan kvarstått. Mängden kvalitativa ansökningar har också legat kvar på en hög nivå i över tre år. De första åren mottog förvaltningen ca 50–60 ansökningar årligen i Produktionsstödet. Motsvarande siffra de senaste tre åren är över 100 ansökningar per år, med rekord 2023 på närmare 150.

Under perioden 2021–2025 har det, liksom vid filmsatsningens start 2014, funnits två miljoner kronor att fördela i Produktionsstöd för film och rörlig bild samt till filmproduktionsprojekt inom ramen för Projektstöd Pronto. Sammanlagt har 198 projekt beviljats till ett belopp om 11,6 miljoner

kronor. I snitt har stödformen haft en beviljandegrad på drygt 22 procent i antal beviljade projekt och ett beviljandebelopp på 12,6 procent i relation till det sammanräknade ansökningsbeloppet.⁶

Innovationsstödet

Innovationsstödet hanteras och bereds av Film & TV Lindholmen inom Lindholmen Science Park (LSP) på uppdrag av kulturförvaltningen. Film & TV Lindholmen fördelar två miljoner kronor årligen till projekt som bedöms vara innovativa antingen innehållsmässigt, affärsmässigt, arbetsmässigt eller som på annat sätt är nyskapande och som kan skapa ett mervärde för branschen. Varje år bereds ca 100 ansökningar för Innovationsstöd. Ansökningarna bedöms av en jury bestående av branschexperter.

Precis som Produktionsstöd för film och rörlig bild har budgeten för Innovationsstödet legat på två miljoner kronor per år sedan starten 2014. Sammanlagt har 86 projekt fått stöd till ett belopp om drygt 9 miljoner kronor mellan 2021 och 2025.

Söktrycket i Innovationsstödet har, liksom Produktionsstödet, fördubblats under åren. Från cirka 50 ansökningar om året före pandemin till omkring 100 ansökningar per år. Den procentuella beviljandegraden är lik den för Produktionsstödet: knappt 20 procent i antal beviljade projekt och ett beviljandebelopp på 12,3 procent i relation till ansökningsbeloppet.⁷

11.3 Vad säger branschen?

I branschutvärdering hade 38 procent av de svarande sökt Produktionsstöd för film och rörlig bild, 36 procent Innovationsstödet och 24 procent Projektstöd Pronto för filmprojekt.

Utvärderingen visar att flera anser att stöden är nödvändiga, men att de samtidigt är otillräckliga.

Flera anger att ansökningsprocesserna är långa och komplicerade, andra anser att en stor del av medlen går till Stockholmsbaserade bolag och regissörer och att pengarna i stället bör ges till lokala filmbolag/filmare.

Utifrån utvärderingen och i intervjuer med aktörer framkommer det att begreppet ”innovation” upplevs vara otydligt, och att producenter ständigt ser över möjligheterna att arbeta på nya sätt – oavsett om det gäller innehåll, affärsmetoder eller ny teknik. När det gäller innovation kring nya format ställer det svenska finansieringssystemet i övrigt fortfarande krav på traditionell distribution vilket gör att projekten riskerar hamna i ett

⁶ Under perioden beviljades 1,6 miljoner kr utöver de tilldelade 2 mkr/år. Det berodde på extramedel under coronapandemin samt diverse mindre extratillskott under perioden. I den totala statistiken saknas den sista omgången av Pronto 2025, som ännu ej genomförts vid utvärderingens sammanställande

⁷ I den sammanräknade statistiken saknas den andra (sista) omgången av Innovationsstödet 2025, som ännu ej genomförts vid utvärderingens sammanställande

svårhanterligt dilemma. Aktören behöver vara innovativ för att söka Innovationsstödet, men riskerar då att anses vara *för* innovativ av övriga finansörer.

11.4 Kommentar – kompletterande kapital

Lindholmen Science Park har genom åren bidragit till värdefull utveckling kring innovativa projekt dels genom Innovationsstödet, dels genom andra branschstärkande insatser. I en tid då den lokala branschen befinner sig i ett svårt ekonomiskt behöver kulturförvaltningen se över att de stöd som erbjuds är relevanta och att trösklarna är relativt låga. Att minska utgifter som går till administration, kan vara ett sätt att frigöra mer medel för stöd till produktion och samtidigt ha en lyhördhet för vilken typ av stöd som efterfrågas av aktörer i branschen. Idag finns två ansökningsportaler, två hemsidor och dubbla overheadkostnader i och med att två organisationer bereder stöden.

Den lokala filmbranschen är tydlig med att pengarna behövs och aktörer vittnar om betydelsen av tidiga utvecklingsmedel i projekten. Flera aktörer menar att innovationskravet bör tas bort i och med att det inte finns någon motsättning i att ta bort det och ändå möjliggöra innovativa projekt.

Många påpekar att stadens “mjuka pengar”⁸ är avgörande för att få filmprojekt att realiseras, och ett viktigt första steg i vidare finansiering till exempelvis Svenska Filminstitutet och Film i Väst.

Kulturförvaltningen ser därför ett behov av att samla hanteringen av stadens stöd för film och rörlig bild samt att utveckla Innovationsstödet, se mer under kapitlet Förslag till arbete framåt.

12 Insatser utöver de sex fokusområdena

Hållbarhet och visning/spridning av film har inte funnits med som fokusområden men anses vara viktiga komponenter utifrån stadens ambition att vara ”en självklar plats för film och rörlig bild”.

12.1 Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet inom film har utvecklingspotential. Filmproduktionerna i Sverige uppmuntras av finansörer att arbeta med hållbarhet under produktionen, och det finns verktyg som producenten kan eller ska använda men som inte är kopplade till finansieringen. Här ser

⁸ Insatser utan krav på deläggande/samproduktion.

kulturförvaltningen möjligheten att bidra till att driva utvecklingen framåt, inte minst när det gäller social hållbarhet.

Genomförda hållbarhetsinsatser:

- Social hållbarhet – Filmkontoret skickade i slutet av 2024 ut en enkät kring social hållbarhet till västsvenska filmarbetare. Resultatet visar tydligt att det finns en problematik kring arbetsmiljön på många filmproduktioner, så som kränkningar och obetald arbetstid. Arbetet fortgår under 2025 där fackförbundet Scen & Film har fått ta del av rapporten. Rapporten är inte publicerad i och med att den inte har tillräckligt många respondenter för att vara statistiskt säkerställd, men visar på tydliga problemområden. Resultatet presenterades under Göteborgs Filmfestival 2025.
- Social hållbarhet – Filmkontoret testar ett frågeformulär i två produktioner i syfte att öka förståelsen för rollerna i filmteamet och minska friktion under inspelning. Insatsen baseras på en brittisk förlaga.
- Research kring hållbara varor/tjänster med målet att under 2026 skapa en digital hållbarhetsmessa för filmbranschen. Flera filmregioner är intresserade av att samverka för att planera och genomföra en sådan insats.

12.2 Visning/spridning av film

Att som producent/regissör/filmare nå ut med sin film är en viktig del av filmskapandet. Filmkontorets ambition var att stödja genom att ge filmare med stark koppling till Göteborg möjligheten att nå ut till en större publik under en längre tid än vad korta fönster på biografer eller festivaler kan ge.

Filmkontoret initierade därför projektet “Film från Västra Götaland” på Cineasterna i samverkan med Västra Götalandsregionens Kulturförvaltning. Projektet lanserades under juli månad 2025, där 15 utvalda filmer med stark koppling till Västra Götaland, och främst då till Göteborg, tillgängliggjordes via bibliotekens streamingtjänst Cineasterna. Fokus var på kort- och dokumentärfilm som inte har samma möjligheter till visningsfönster och så kallad long tail⁹ som långfilm. Bibliotekens streamingtjänst är en viktig del av ett demokratiskt samhälle där alla som har ett bibliotekskort kan ta del av film gratis. Redan i mitten av augusti hade de 15 utvalda filmerna fått totalt 712 visningar.

⁹ Att filmerna når sina tittare över en längre tid utöver biografexponeringen, exempelvis genom distribution på streamingtjänster.

13 Förslag framöver

13.1 Prioriteringar

Stadens arbete för film och rörlig bild innefattar många olika delar – långfilmer, dramaserier, dokumentärfilmer, kortfilmer, konstfilmer, rörliga bilder till scenkonst, naturfilmer, musikvideos, reklamfilm, företagsfilm, skolfilmer, utländska TV-produktioner, Virtual Reality projekt.

Alla typer av film fyller en roll i filmens ekosystem, även reklam- och företagsfilm utgör en stabil bas för övrig filmproduktion genom att ge filmarbetare uppdrag mellan dramaproduktioner och möjliggöra för teknikuthyrning. Arbetet för film behöver därför stärka hela infrastrukturen kring rörlig bild, inte genom ekonomiskt stöd till reklamfilm, men genom att inkludera även den kommersiella delen i vissa utvecklingsinsatser. Filmlotsen stöttar redan alla typer av film/rörligbild-produktioner, men Filmkontoret gör idag inga övriga stärkande insatser för den kommersiella delen av branschen.

Det finns i den nuvarande handlingsplanen ingen avgränsning av vilka aktörer som staden anser bör prioriteras. Är det de väletablerade, lite större bolagen som idag producerar det publiken ser på biografer och streamingtjänster? Är det de mindre aktörerna som eventuellt får sina filmer visade på någon lokal biograf för inbjuden publik? Är det de aktörer som gör en dokumentär eller kortfilm, och som eventuellt visas på någon av de mindre festivalerna och SVT?

Kulturförvaltningen anser att stadens arbete med film och rörlig bild tydligare kan positionera sig inom det regionala ekosystemet. Bedömningen är att staden med fördel kan förtydliga rollen som ”trappsteget” före exempelvis Film i Väst och Filminstitutet och vara en möjliggörare för:

- Konstnärligt relevanta projekt som *inte* beviljas stöd av de större finansierarna, när avslagen grundar sig på exempelvis för låg erfarenhetsgrad, begränsad festivalpotential eller för liten publikräckvidd.
- Utveckling av projekt med samproduktion som slutmål.

Förvaltningens utvecklings- och kompetenshöjande insatser bör, precis som idag, omfatta helheten – från filmskapare i början av sin bana till väletablerade bolag.

För att synliggöra nyttan och mäta effekten med filmproduktioner i staden lanserade Filmkontoret i september 2025 verktyget *Göteborgs Filmindustriella Effekter* – en enklare mätning av omsättning, arbetstillfällen, hotellnätter etc i Göteborg för alla typer av filmproduktioner. Verktyget är frivilligt att fylla i men såväl dramaproduktioner som kommersiella filmbolag har ställt sig positiva till

verktyget. Projektet är ett pilotprojekt under ett år och baseras på en brittisk förlaga; Economic Impact Tool. Hittills har 17 produktioner redogjort utfall. Dessa 17 projekt har eller kommer att omsätta över 50 miljoner kronor i Göteborgsområdet, genererar nästan 500 arbetstillfällen (med varierande anställningslängd) och över 1700 hotellnätter. Projektet kan ge ett kompletterande kunskapsunderlag för näringspolitiska nyckeltal.

13.2 Samarbete

Filmproduktion har inte bara ett konstnärligt och kulturpolitiskt värde, den är lika mycket regional utveckling och näringsliv. Varje inspelning skapar arbetstillfällen, gynnar olika leverantörer, genererar lokalhyror och ger marknadsföring och lyskraft till staden. För att en stad ska vara attraktiv för produktion av film och rörlig bild krävs ett helt ekosystem. Uppdraget att utveckla arbetet med att göra Göteborg till en ännu starkare filmstad kräver samarbeten med flera av stadens förvaltningar och bolag.

Det fortsatta samarbetet med kommunala och regionala förvaltningar, bolag och andra aktörer som skapar förutsättningar för film och rörlig bild är därmed av stor vikt. Exempelvis Film i Väst, Västra Götalandsregionens kulturförvaltning/Filmcloud, Filmcentrum Väst, Business Region Göteborg, Göteborg & Co, Lindholmen Science Park, Gothenburg Film Studios och Kulturakademin för att nämna några. Genom ett fortsatt samarbete mellan olika aktörer stärks Västsveriges roll som en nationellt och internationellt konkurrenskraftig region för film och rörlig bild – en utveckling som bidrar till både kulturell tillväxt och regional attraktivitet.

Att locka internationella dramaproduktioner till Göteborg utan att samtidigt kunna erbjuda miljonbelopp i samproduktionsinsatser är inte möjligt för en kommunal stödgivare, det arbete görs bäst av den regionala filmfonden Film i Väst.

13.3 Flexibelt arbete

Förvaltningen ser att kulturnämndens handlingsplan för film och rörlig bild har bidragit till långsiktiga inriktningar för arbetet, men noterar samtidigt att mängden delmål och indikatorer på hög konkretionsnivå i handlingsplanen har begränsat utvecklingen av arbetet. Förvaltningen har under perioden utvecklat insatser inom andra områden än de som anges i handlingsplanen, vilka har beskrivits ovan.

Filmkontoret arbetar nära den lokala branschen för att fånga upp dess specifika behov, vilka förändras beroende på branschens och samtidens förändringar. Förvaltningen ser behov av att utveckla nya nyckeltal utifrån förändrade arbetssätt för att bli mer effektiva samt följa utvecklingen och branschens behov bättre. Förvaltningen bedömer att en ny femårig handlingsplan för kulturnämnden skulle göra arbetet mindre flexibelt och följsamt gentemot branschens behov. Den befintliga handlingsplanen för

film och rörlig bild har dessutom enbart utgått från kulturnämnden, och samverkansstrukturer med berörda bolag och förvaltningar inom staden har byggts upp utanför ramen för handlingsplanen.

Förvaltningen anser att stora delar av arbetet med film och rörlig bild idag ingår i nämndens och förvaltningens ordinarie uppdrag och arbete. Mål och nyckeltal samt årliga aktiviteter för arbetet med film och rörlig bild kan förslagsvis tas fram i förvaltningens verksamhetsplaner och uppföljningen kan med fördel inkluderas i förvaltningens och nämndens ordinarie uppföljningsarbete. Centrala samarbeten för utveckling och ökade förutsättningar kan regleras i eventuella överenskommelser.

13.4 Samla monetära stöd

Som tidigare nämnts kan det upplevas otydligt för filmbranschen vad som är vad när staden delat upp arbetet med film och rörlig bild under olika organisationer – Göteborgs Stad/Kulturförvaltningen/Kulturstöd och Filmkontoret samt Lindholmen Science Park/Film & TV Lindholmen. Att sammanföra vissa delar bidrar till att effektivisera arbetet, minska administrationskostnaderna samt göra staden till en tydligare samlad avsändare.

Kulturförvaltningen ser även behov av att justera Innovationsstödet till ett mer renodlat utvecklingsstöd, vilket ligger i linje med branschens behov. Det i sig motsätter inte innovativa projekt, affärsmodeller eller ny teknik.

Utvecklingsstöd kan i högre grad innehålla krav med målet att stärka den lokala branschen i första hand, vilket kan bidra till att minska den talangflykt som idag sker till Stockholm.

Kulturförvaltningen ser flera skäl till att samla de monetära filmstöden och att ha en tydlig avsändare:

- *Minska administrationskostnader kring stödhanteringen* – idag hanteras och bereds filmstöden av två olika organisationer med vissa dubbla administrationskostnader för exempelvis marknadsföring och overhead. Infrastruktur och kompetens kring stödgivning finns idag hos kulturförvaltningen.
- *Sänka trösklarna för monetära stöd* i en tid då filmbranschen befinner sig i svåra ekonomiska tider och både filmare och filmbolag har svårt att få långsiktig finansiering.
- *Möta branschens behov av stöd* – förvaltningen avser att se över stöden till film och rörlig bild i sin helhet, för att bättre möta den lokala filmbranschens behov och önskemål framöver.
- *Gå från filmsatsning till ordinarie verksamhet* – kulturförvaltningen anser att arbetet med film och rörlig bild inte längre ska ses som en satsning i staden utan som ett väletablerat

och kontinuerligt arbete. Efter tio år har Göteborg flyttat fram positionerna som filmstad och det är av stor vikt att fortsätta bygga långsiktiga och anpassade stödstrukturer för den lokala filmbranschen.

Kulturförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: kultur@kultur.goteborg.se

